

TARTU LOOMEMAJANDUSE KAARDISTAMINE

Tartu Linnavalitsuse Kultuuriosakond

Vaike Võõbus
Oktoober 2007

Tatari 6, 10116 Tallinn
tel (0) 627 7583, faks (0) 627 7584
post@туру-uuringute.ee
www.туру-uuringute.ee

Turu-uuringute AS

SISUKORD

SISUKORD	2
KOKKUVÖTE	4
UURINGU TAUST	6
1 Uuringu eesmärk ja ülesanded	6
2 Valim ja metoodika	6
3 Andmetöötlus	7
4 Teostajad	7
UURINGU TULEMUSED	8
1 Taust	8
2 Organisatsioonide struktuur	9
3 Tegevusvaldkonnad	16
3.1 Arhitektuur	17
3.2 Audiovisuaalvaldkond	17
3.3 Disain.....	18
3.4 Etenduskunstid	19
3.5 Infotehnoloogia.....	19
3.6 Kirjastamine.....	20
3.7 Kunst	21
3.8 Muuseumid	21
3.9 Muusika	22
3.10 Reklaam	22
3.11 Fotograafia.....	23
3.12 Üritused, festivalid ja üritusturundus.....	23
3.13 Huvitegevus	24
3.14 Kirjandus	25
3.15 Käsitöö.....	25

4	Organisatsioonide peamised rollid.....	26
5	Koostööpartnerid.....	27
6	Rahulolu Tartu ettevõtluskeskkonnaga.....	30
7	Arengueesmärgid	34
8	Vastajate kommentaarid küsimustikule ja Tartu Linnavalitsusele	36

KOKKUVÕTE

- Tartu Loomemajanduse organisatsioonide seas on kõige arvukamalt esindatud osaühingud ning mittetulundusühingud. Koguvahimist moodustasid äriühingud 61% ning mittetulunduslikud organisatsioonid 39%¹. Võrreldes üldkogumi proportsioonidega on äriühingud valimis mõnevõrra ülesindatud ning mittetulunduslikud organisatsioonid alaesindatud. Ebatäpsete üldistuste vältimiseks on analüüs üles ehitatud äriühingute ja mittetulunduslike organisatsioonide võrdlusele.
- Kõige sagedamini on Tartu loomemajanduslike organisatsioonide puhul tegemist suhteliselt noorte organisatsioonidega, mis on tegutsenud 1-5 aastat (41%). Alla 1 aasta tegutsenud organisatsioone on 10%, 6-10 aastat tegutsenud organisatsioone 21%, ning üle 10 aasta tegutsenud organisatsioone 27%.
- Suur osa mittetulunduslikest organisatsioonidest ei oma käivet (40%). 55% organisatsioonide netokäive jäi 2006. aastal alla miljoni krooni, 24% organisatsioonidel oli see suurem kui miljon krooni. Äriühingud omasid mittetulunduslikest organisatsioonidest sagedamini üle miljonikroonist käivet (31% vs 12%).
- Tartu loomemajanduse organisatsioonides töötavate palgaliste töötajate arv jääb enamasti vahemikku 1-5 (55% äriühingutest, 30% MTÜ-dest ja muudest organisatsioonidest). Võrreldes äriühingutega on mittetulunduslike organisatsioonide seas rohkem selliseid, kus puuduvad palgalised töötajad.
- 20%-s äriühingutes ning 62%-s mittetulunduslikes organisatsioonides on tööl ka vabatahtlikud. Enamasti jääb vabatahtlike arv vahemikku 1-5 (16% äriühingutest, 32% muudest organisatsioonidest). Üle 6 vabatahtliku töötab 31%-s mittetulunduslikes organisatsioonides ning 4%-s äriühingutes.
- Valdavalt jääb loomemajanduse valdkonna organisatsioonide töötajate keskmine vanus alla 40 eluaasta (58% äriühingutest ja 55% mittetulunduslikest organisatsioonidest).
- Levinumad äriühingute tegevusvaldkonnad on disain (38%), arhitektuur (29%) ja üritused / festivalid / üritusturundus (22%). Mittetulunduslike organisatsioonide peamised tegevusvaldkonnad on huvitegevus (72%), üritused / festivalid / üritusturundus (64%) ning etenduskunstid (20%).
- Äriühingud tegelevad sagedamini teose loomise (48%) ja tootmise / taastootmisega (33%), mittetulunduslikud organisatsioonid seevastu treenimise / õpetamise / koolitamise (65%) ning korraldamise / esitlemise / vahendamisega (48%).
- 89% äriühingutest ning 83% muudest organisatsioonidest teeb koostööd teiste organisatsioonide või FIE-dega oma tegevusvaldkonna piires. Enamasti asuvad koostööpartnerid Tartus või mujal Eestis.
- Teistes loomemajanduse valdkondades tegutsevate organisatsioonide või FIE-dega teeb koostööd 48% äriühingutest ning 52% mittetulunduslikest organisatsioonidest. Äriühingud, kes omavad muudes loomemajanduse valdkondades koostööpartnereid, teevad keskmisest sagedamini koostööd disaini (41%), reklaami (37%) ja arhitektuuri (32%) vallas tegutsevate

¹ Mittetulunduslikeks organisatsioonideks loetakse käesolevas aruandes MTÜ-sid, sihtasutusi, omavalitsuse asutusi ning riigiasutusi. Nimetuse "äriühingud" alla on kaasatud osaühingud, aktsiaseltsid, täisühingud ning usaldusühingud.

organisatsioonide või FIE-dega, mittetulunduslikud organisatsioonid aga huvitegevuse (69%), ürituste / festivalide / üritusturunduse (61%) ja muusika (33%) valdkonnas tegutsevate FIE-dega.

- Ettevõtluskeskkonna puhul peavad äriühingud kõige olulisemaks kvalifitseeritud tööjõu olemasolu ning head infrastruktuuri. Mittetulunduslikud organisatsioonid hindavad kõige olulisemaks kohaliku omavalitsuse poolt pakutavaid teenuseid ja tingimusi, kvalifitseeritud tööjõu olemasolu ning klientide lähedust / publiku hulka. Tartu ettevõtluskeskkonna puhul olid äriühingud kõige enam rahul turvalisusega ning mitmekülgse ja loominguilise keskkonnaga. Mittetulunduslikud organisatsioonid andsid Tartu ettevõtluskeskkonna puhul kõrgeimaid hinnaguid mitmekülgele ja loominguilisele keskkonnale ning Tartu kultuurile ja ajaloolle.
- Sagedamini nimetati organisatsiooni tugevate külgedena kvalifitseeritud tööjõudu, ainulaadse turuniši olemasolu ning kvaliteetseid tooteid ja teenuseid.
- Sisemiste probleemidena, mis takistavad organisatsiooni arengut, toodi sagedamini välja finantsprobleemid, ideede puudus, isikutevahelised lahkkelid, juhatuse vahetusest tekkinud üleminekuprobleemid, kaadri voolavus, töötajate madal kvalifikatsioon ning ruumipuudus.
- Organisatsiooni arengut takistavate väliste teguritena mainiti sobivate tööruumide puudumist, ettevõtluse tugistruktuuride puudujääke, väheseid toetusi, hindade tõusu, investeerimisvõimaluste vähesust, koostööpartnerite vähesust, kvalifitseeritud tööjõu puudust, kohaliku omavalitsuse vähest initsiatiivi, ning turu väiksust.
- Erinevatest tugiteenustest tunti vajadust eelkõige koolituste järele (42% äriühingutest ja 50% muudest organisatsioonidest). Kõige sagedamini oldi huvitatud arvuti-, finants-, seadusandlus-, turundus-, juhtimis- ning erialastest koolitustest.

UURINGU TAUST

Käesolev aruanne on koostatud Turu-uuringute AS-i poolt ajavahemikus 29. august – 5. oktoober 2007. aastal läbi viidud Tartu loomemajanduse kaardistamise uuringu tulemuste põhjal. Aruanne esitatakse Tartu Linnavalitsusele.

1 Uuringu eesmärk ja ülesanded

Uuringu üldeesmärgiks oli kaardistada loomemajanduse hetkeseisu Tartu linnas. Uuringu alaeesmärkideks oli anda ülevaade järgnevatest teemadest:

- Millised loomemajanduse valdkonnad on Tartus esindatud;
- Kui suur on loomemajanduse valdkonnas tegutsevate organisatsioonide käive;
- Loomemajanduse sektori töötajate sotsiaal-demograafiline struktuur;
- Koostöö teiste organisatsioonide ja FIE-dega;
- Rahulolu Tartu ettevõtluskeskkonnaga;
- Loomemajanduse valdkonnas tegutsevate organisatsioonide arengueesmärgid.

2 Valim ja meetodika

Uuringu üldkogumi moodustasid Tartu linnas registreeritud loomemajanduse valdkonnas tegutsevad organisatsioonid. Loomemajanduse valdkonna defineerimisel võeti aluseks Eesti Konjunktuuriinstituudi poolt läbi viidud ja 2005. aastal valminud uuringu "Eesti loomemajanduse kaardistamine ja analüüs" valdkondade loetelu. Lähtuvalt Tartu spetsiifikast on seda loetelu käesoleva uuringu tarbeks veidi muudetud ja täiendatud. Muudeti ja täiendati ka loomemajanduse valdkondade alavaldkondade loetelu.

Andmebaasi Tartu loomemajanduse organisatsioonidest koostas Tartu Linnavalitsus. Andmebaasi kaasati organisatsioonid, kes on kantud riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklikku registrisse, Eesti Äriregistrisse või Mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse. Andmebaasi kanti 987 organisatsiooni andmed.

Uuringu sihtgrupiks olid organisatsioonide juhid. Juhul, kui organisatsiooni juhil polnud võimalik ankeeti täita, paluti ankeet edastada töötajale, kes omab ülevaadet organisatsiooni struktuurist, tegevustest ja arengusuundadest.

Uuring viidi läbi kahes etapis:

1. Veebiküsitlus, mis tugines andmebaasi kantud organisatsioonide e-posti aadresside loendile. E-posti aadressi omas 987-st organisatsioonist 678. E-posti aadressi omavatele organisatsioonidele saadeti Tartu Linnavalitsuse Kultuuriosakonna poolt elektrooniline eelteavituskiri, kus lühidalt kirjeldati uuringu eesmärke ja meetodikat. Eelteavituskirjale järgnenud küsitlusankeedi täitis 105 vastajat.
2. Telefoniküsitlus ja veebiküsitlus. Andmebaas sisaldas 955 organisatsiooni telefoninumbreid. Organisatsioonidega, kes polnud esimese küsitlusetapi käigus veel ankeeti täitnud, võeti ühendust telefoni teel, ning pakuti võimalust täita ankeet veebis või telefoni teel. Vastajatele, kellega esmakordselt ühendust võeti, tutvustati lühidalt ka uuringu eesmärke.

Telefoniintervjuud viidi läbi 25 organisatsiooni esindajaga, elektrooniline ankeet saadeti 620-le. Tagasi laekus 129 täidetud ankeeti. 3 vastajat saatsid täidetud küsimustiku faksi teel.

Valimisse sattus kokkuvõttes 262 organisatsiooni.

Telefoniküsitlusest ilmnas, et:

- 28 andmebaasi kantud organisatsiooni olid lõpetanud tegevuse;
- 5 organisatsiooni ei tegutsenud registrisse märgitud tegevusalal.

Andmeid koguti poolstruktureeritud ankeedi abil, mis sisaldas ca. 30 küsimust. Ankeedi näidis on lisatud ka aruande lisadesse ([Lisa 3](#)). Vastajatel oli võimalus küsimustele vastates valida eesti- ja venekeelse ankeedi vahel. Telefoniküsitluses osales neli vastava ettevalmistuse saanud Turu-Uuringute AS küsitajat.

3 Andmetöötlus

Töötluseks kõlblikke ankeete laekus 262. Uuringutulemuste töötluseks kasutati andmetöötluspaketti SPSS for Windows version 15.0.

4 Teostajad

Uuringu erinevates etappides olid vastutavad:

- Küsimustiku ja aruande koostaja,
metoodika, andmetöötlus, graafilised tööd: Vaike Võõbus
- Küsitlustöö koordineerija: Kristel Merusk
- Programmeerimine, tabelitöötlus: Kaire Siimon

Kontaktandmed:

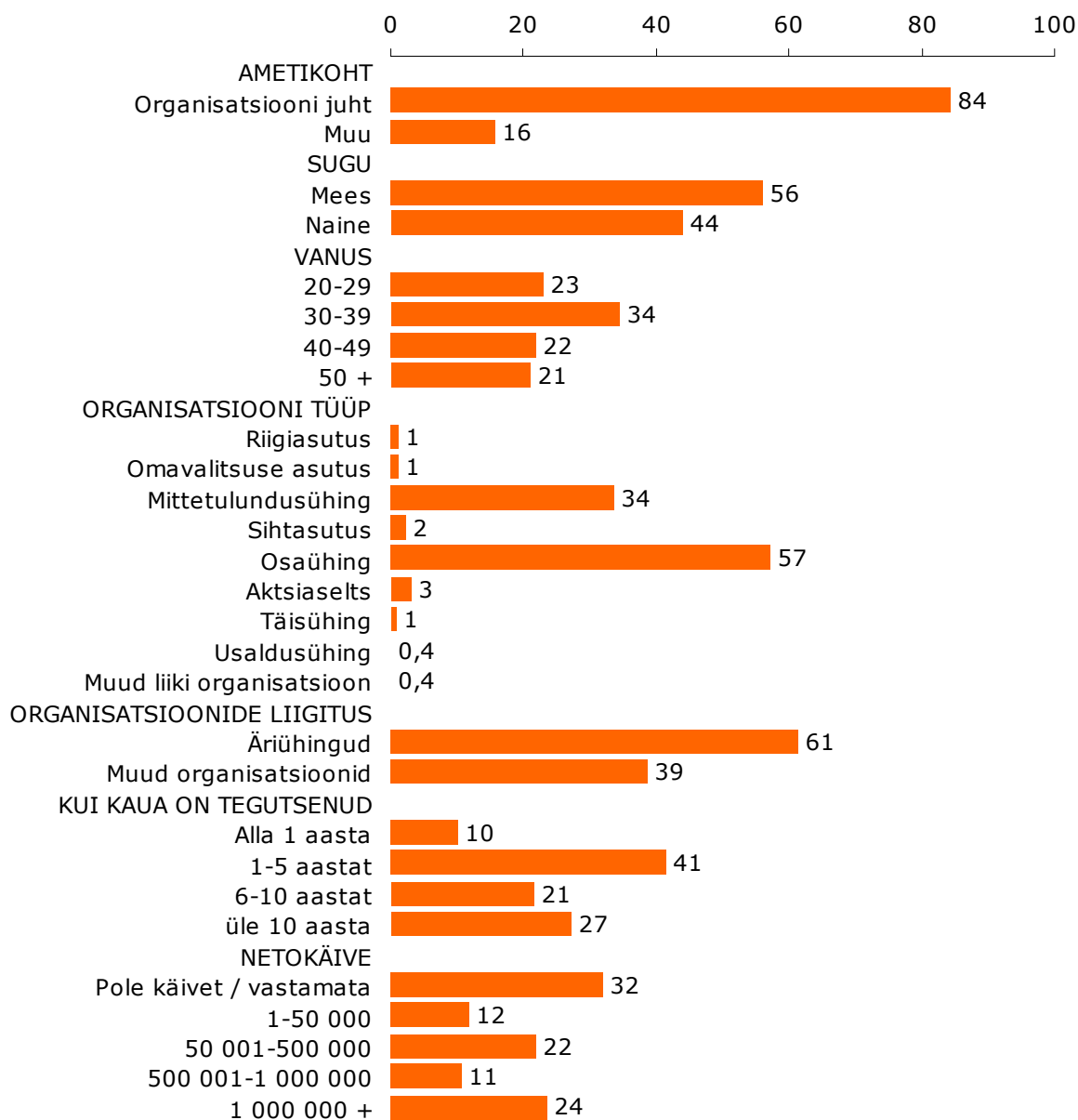
- Telefon: +372 6684 852
- Faks: 6 277 584
- E-post: vaike@туру-uuringute.ee
- Kodulehekülg: www.turu-uuringute.ee
- Adress: Tatari 6 (3. korrus), 10 116 Tallinn

UURINGU TULEMUSED

1 Taust

Valimist moodustasid 84% organisatsioonide juhid ning 16% muud organisatsiooni töötajad (Joonis 1). Organisatsioonide juhtide alla loeti ka juhatuse liikmed. Muudest valimisse sattunud töötajatest moodustasid kõige suurema osa sekretärid ja asjaajajad, kuid esindatud olid ka administraatorid, assistendid, juhiabid, büroojuhatajad, finants- ja müügijuhid, ettevõtete omanikud, projektijuhid, raamatupidajad ja muud spetsialistid. Avatud küsimusele antud vastuste täielik nimekiri on toodud aruande lisades (Lisa 1).

Joonis 1 Vastanute profiil

Veidi üle poole vastanutest moodustasid mehed (56%), naised oli veidi vähem (44%). Kolmandik vastanutest oli vanuses 30-39 eluaastat. Alla 30-aastaseid vastajaid oli 23% ning üle 40-aastaseid 43%. Kõige noorem uuringus osaleja oli 20-aastane, kõige vanem 75-aastane.

Kõige arvukamalt olid valimis esindatud osaühingud (57%) ja mittetulundusühingud (34%). Riigi- ja kohaliku omavalitsuse hallatavaid organisatsioone sattus valimisse 2%, aktsiaühinguid, täis- ja usaldusühinguid ca 5%, sihtasutusi 2% ning muud liiki organisatsioone kõigest üks (avalik-õiguslik organisatsioon).

Kokkuvõtvalt võib öelda, et kasumi teenimisele orienteeritud äriühinguid oli valimis 61% ning muud laadi organisatsioone 39%. Võrreldes üldkogumiga olid äriühingud valimis veidi ülesindatud, ning MTÜ-d alaesindatud (üldkogumis äriühinguid 47%, MTÜ-sid 50% ning muid organisatsioone 3%). Selleks, et tagada tulemuste valiidus, ehitati analüüs üles äriühingute ning mittetulunduslike organisatsioonide võrdlusele.²

Kümnendik organisatsioonidest on tegutsenud alla 1 aasta. Arvuliselt kõige enam on valimis organisatsioone, kelle tegevus on väldanud 1-5 aastat (41%). 6-10 aastat on tegutsenud 21% organisatsioonidest, üle 10 aasta 27%.

Organisatsioone võrreldi ka 2006. aasta netokäibe alusel. Ligi kolmandik vastajatest ütles, et organisatsioonil käive puudub või jättis käibe märkimata. Organisatsioonidest 12% omas käivet suurusjärgus 1 – 50 000 EEK, 22% organisatsioonide netokäive jäi vahemikku 50 001 – 500 000 EEK, 11% organisatsioonidel 500 001 – 1 miljon krooni. Ligi neljandiku organisatsioonide käive oli suurem kui miljon krooni.

Sagedamini ei omanud käivet MTÜ-d ja muud mittetulunduslikud organisatsioonid (40% vs. äriühingutest 27%). Samas oli äriühingute seas mittetulunduslike organisatsioonidega võrreldes tunduvalt rohkem selliseid organisatsioone, mille käive 2006. aastal ületas miljoni krooni piiri (31% vs 12%).

2 Organisatsioonide struktuur

Selleks, et hinnata, kui võrd palju erinevad loomemajanduse valdkonnas tegutsevad äriühingud ja mittetulunduslikud organisatsioonid üksteisest töötajaskonna struktuuri poolest, palusime vastajatel märkida, kui palju töötab nende organisatsioonis palgalisi töötajaid ja vabatahtlikke.

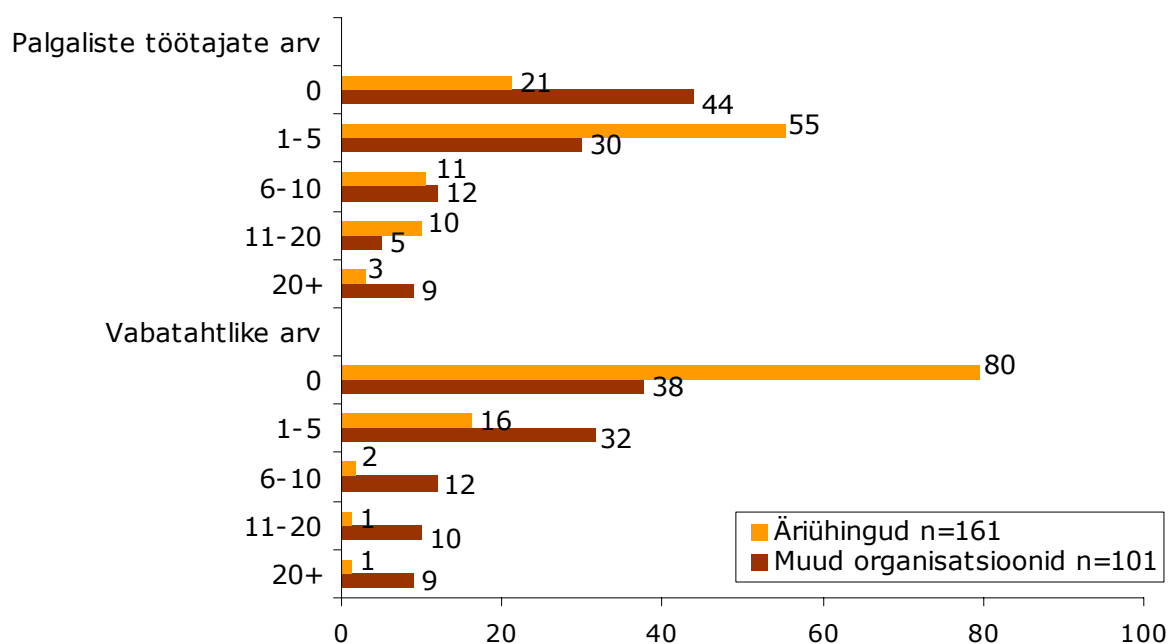
Üle pooltes Tartu loomemajanduse valdkonnas tegutsevates äriühingutes töötab 1-5 palgalist töötajat (Joonis 2). Pea võrdselt on äriühinguid, kus töötab kas 6-10 või 11-20 töötajat (10-11%). Üle 20 töötajaga äriühinguid on kõigest 3%. Viies äriühinguid esindavatest vastajatest ütles, et palgalisi töötajaid nende organisatsioonis pole. See suhteliselt suur osakaal võib olla tingitud sellest, et mõned vastajad jätsid palgaliste töötajate arvu ankeeti lihtsalt märkimata.

² Juhul, kui valimi proportsioonid ei vasta üldkogumi proportsioonidele, võivad koguvalimi vastuste alusel üldkogumi kohta tehtavad üldistused olla ebausaldusväärsed. Kui üks sihtrühm on valimis ülesindatud, siis on koguvalimi vastuste alusel tehtavad üldistused kallutatud selles sihtrühmas kehtivate trendide poole. Alaesindatud rühma puhul kehtib vastupidine oht – et antud rühma vastused omavad koguvalimi vastuste alusel tehtavate üldistuste puhul väiksemat kaalu kui oleks õigustatud. Ebatäpsete üldistuste vältimiseks grupeeriti organisatsioonid kahte suuremasse rühma (äriühingud ja mittetulunduslikud organisatsioonid) ning ehitati analüüs üles nimetatud kahe suurema rühma võrdlusele.

Muud tüüpi organisatsioonidest (peamiselt MTÜ-des) tervelt 44%-s puuduvad palgalised töötajad. Ka siinkohal võib see osakaal olla seetõttu niivõrd suur, et mõned vastajad jätsid palgaliste töötajate arvu ankeeti märkimata. Umbes kolmandikus mittetulunduslikest organisatsioonidest töötab 1-5 palgalist töötajat. Üle 20-ne töötajaga mittetulunduslikke organisatsioone on äriühingutest veidi rohkem (9% vs. 3%).

80%-s äriühingutest ei tööta ühtegi vabatahtlikku. Seevastu mittetulunduslike organisatsioonide, kus ühtegi vabatahtlikku ei tööta, on kõigest 38%. Kolmandikus mittetulunduslikest organisatsioonidest töötab 1-5 vabatahtlikku, 12%-s 6-10 vabatahtlikku, ning 19%-s üle 10-ne vabatahtliku. Äriühingutest 16%-s töötab 1-5 vabatahtlikku, ning 4%-s üle viie vabatahtliku.

Joonis 2 Palgaliste ja vabatahtlike töötajate arv äriühingutes ja muudes organisatsioonides (%)

Järgnevalt sooviti palgalisi töötajaid või vabatahtlikke omavaid organisatsioone võrrelda töötajate arvu alusel. Selleks sorteeriti välja vastajad, kes jätsid palgaliste töötajate või vabatahtlike arvu kas märkimata, või siis märkisid töötajate või vabatahtlike arvuks "0".

Valimisse sattunud äriühingutest oli kõige enam palgalisi töötajaid 200 töötajaga aktsiaseltsis. MTÜ-de puhul oli suurim palgaliste töötajate arv 70. Keskmiselt töötab palgalisi töötajaid omavates äriühingutes 7 palgalist töötajat, muudes organisatsioonides aga 10. Samas on aritmeetiline keskmine tugevalt mõjutatud ekstreemsetest väärtustest, st. kui valimis esineb mõni teistest tugevalt erinev väärtus (näiteks 200 töötajaga äriühing on sellises valimis, kus teiste äriühingute töötajate arv jääb enamasti vahemikku 1-5, üsna erandlik), siis võib see valimi keskmist tunduvalt mõjutada. Seega oleks siinkohal aritmeetilise keskmise asemel mõistlikum kasutada mediaani³. Äriühingute puhul on mediaaniks 3,00 ning muudel organisatsioonidel 5,00.

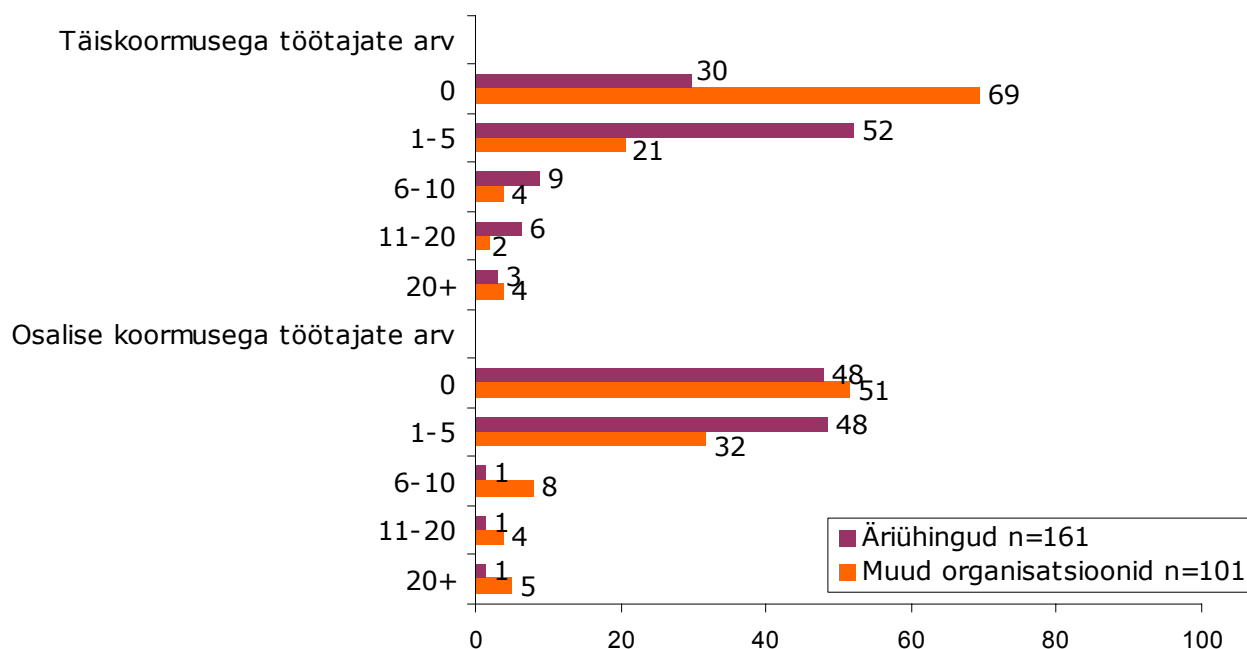
Kõige suurem vabatahtlike arv mittetulunduslike organisatsioonide puhul oli 500, äriühingute puhul 38. Mittetulunduslike organisatsioonide mediaan on 5,00, ning äriühingutel 2,00.

³ Mediaan on väärtus, mis jaotab andmed kahte ossa nii, et pooled andmetest on suuremad ja pooled väiksemad kui mediaan.

Seega võib kokkuvõtvalt öelda, et mittetulunduslikes organisatsioonides on nii palgaliste kui ka vabatahtlike arv enamaltjaolt suurem kui äriühingutes⁴.

Järgnevalt võrreldi äriühinguid ja muid organisatsioone täis- ja osalise koormusega töötavate inimeste arvu alusel (Joonis 3). Ilmnes, et ligi 70%-s MTÜ-des ja muudes mittetulunduslikes organisatsioonides puuduvad täiskoormusel töötavad töötajad. Ka 30% äriühingutest raporteeris täiskoormusega töötajate puudumisest. Palgaliste töötajate puudumine võib mõnede organisatsioonide puhul olla tingitud ka sellest, et töötajate arv jäeti vastaja poolt ankeeti lihtsalt märkimata.

Joonis 3 Täis – ja osalise koormusega töötajate arv äriühingutes ja muudes organisatsioonides (%)

Enamuses äriühingutest töötab täiskoormusel 1-5 töötajat (52%). Kümnendikus äriühingutest on täiskoormusel töötajaid 6-10, 9%-s äriühingutest rohkem kui kümme.

MTÜ-dest ja muudest mittetulunduslikest organisatsioonidest viiendikus (21%) töötab 1-5 täiskoormusega töötajat, 10%-s üle viie.

Nii äriühingutest kui muudest organisatsioonidest pea pooltes puuduvad osalise koormusega palgalised töötajad. Umbes pooltes äriühingutes ja kolmandikus mittetulunduslikes organisatsioonides on osalise koormusega töötajaid 1-5. 17%-s mittetulunduslikes organisatsioonides ja 3%-s äriühingutes on osalise koormusega töötajaid rohkem kui viis.

Selleks, et võrrelda äriühinguid ja muid organisatsioone täis- ja osalise koormusega töötajate arvu alusel, kasutati taas mediaani. Taas võeti mediaani arvutamisel aluseks vaid need organisatsioonid, kus oli palgal vähemalt üks täis- või osakoormusega töötaja.

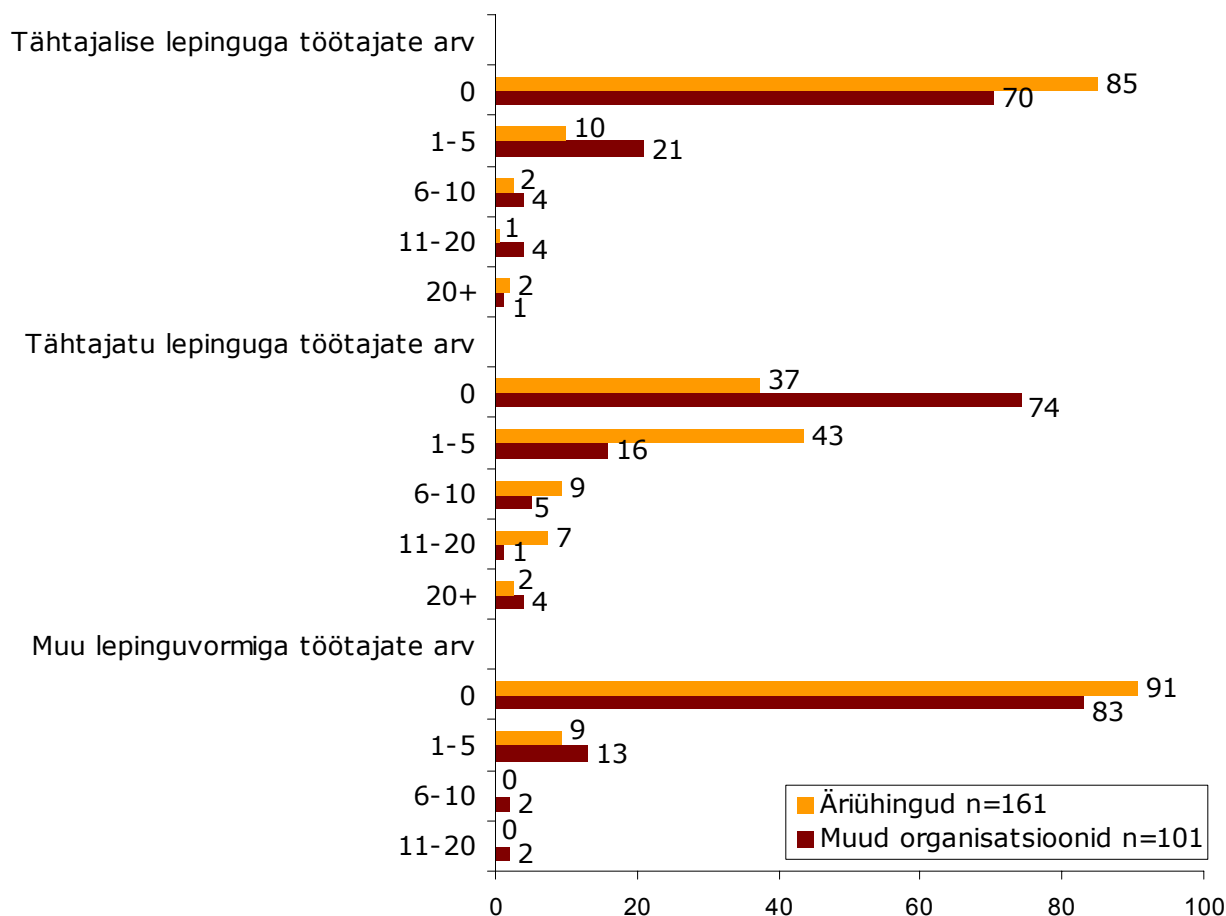
Kõige rohkem täiskoormusega töötajaid oli aktsiaseltsis, kus täiskoormusega töötajaid oli 170. Muudest organisatsioonidest oli kõige enam täiskoormusega töötajaid riigiasutuses, kus täiskoormusega

⁴ Siinkohal võrreldakse ainult neid äriühinguid ja mittetulunduslikke organisatsioone, kus töötab vähemalt üks palgaline töötaja või vabatahtlik.

töötajaid oli 32. Äriühingute puhul on täiskoormusega töötajate arvu mediaan 2,00 ning muude organisatsioonide puhul 3,00. Seega võib öelda, et nii äriühingutes kui ka muudes organisatsioonides on täiskoormusega töötavaid töötajaid suhteliselt võrdselt.

Ka osalise koormusega töötajate arvu alusel arvatati välja mediaan. Äriühingute puhul on mediaaniks 2,00 ning muude organisatsioonide puhul 4,00. Sellest jäeldub, et äriühingutes töötab osalise koormusega inimesi reeglina vähem kui mittetulunduslikes organisatsioonides.

Joonis 4 Erinevate lepinguvormidega töötajate arv äriühingutes ja muudes organisatsioonides (%)

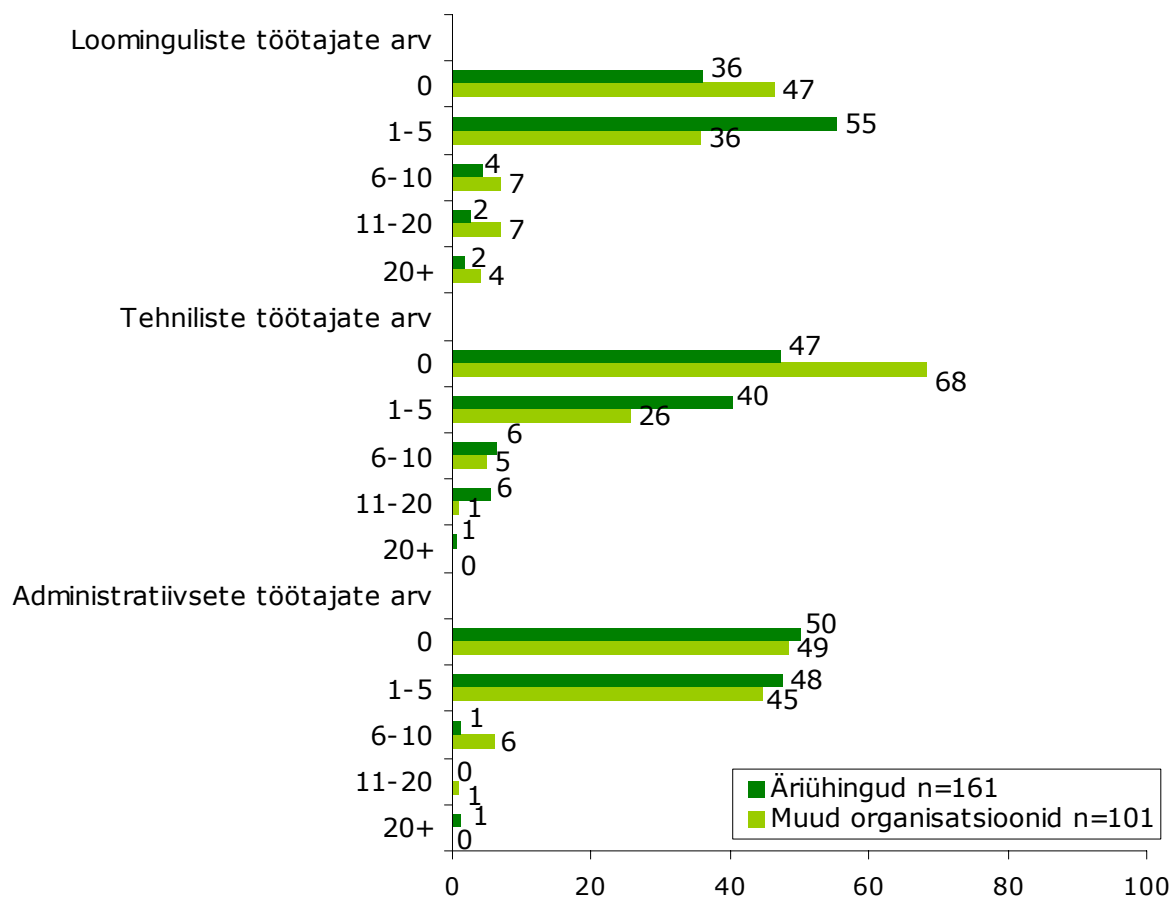
Loomemajanduse valdkonnas tegutsevate äriühingute töötajad töötavad valdavalt tähtajatu lepingu alusel (Joonis 4). 43%-s äriühingutest on 1-5 tähtajatu lepinguga töötajat, 18%-s üle viie. Tähtajalise lepinguga töötajaid töötab 15%-s äriühingutest, muu lepinguvormiga töötajaid vaid 9%-s äriühingutest. Muude lepinguvormide alusel töötavate töötajatena mainiti juhatuse liikmeid, muude lepinguvormidena stipendiaadilepingut, suusõnalist kokkulepet, tööettevõtulepingut ning töövõtulepingut (Lisa 1).

MTÜ-dest ja muudest organisatsioonidest 30%-s töötab tähtajalise lepinguga töötajaid ning 26%-s tähtajatu lepinguga töötajaid. Muu lepinguvormiga töötajaid on 17%-s mittetulunduslikes organisatsioonides. Viieskümnes mittetulunduslikest organisatsioonidest on tähtajalise lepinguga töötajaid 1-5. Sama palju tähtajatu lepinguga töötajaid on 16%-s mittetulunduslikest organisatsioonidest. Muude lepinguvormide alusel töötavate töötajatena mainisid mittetulunduslike organisatsioonide esindajad juhatuse liikmeid, omanikke, FIE-sid ja loominguilisi töötajaid ja raseduspuhkusel oleva töötaja asendajat, muude lepinguvormidena aga käsunduslepingut, stipendiaadilepingut, tööettevõtulepingut ja töövõtulepingut.

Arvutades erinevate lepinguvormide alusel töötavate inimeste arvust mediaani, ilmneb, et äriühingud ja muud organisatsioonid omavahel olulisel määral ei erine.

Selleks, et hinnata organisatsioonisisest tööjaotust Tartu loomemajanduse ettevõtetes, palusime vastajatel märkida, kui palju loomingu-, tehnilisi ja administratiivseid töötajaid töötab organisatsioonis. Vastuste analüüsimisel selgus, et sageli tegeles üks ja sama töötaja organisatsioonis erinevate ülesannetega – näiteks oli hõivatud samaaegselt nii loomingu- kui ka administratiivse tegevusega⁵. Vastuste jaotus on toodud [joonisel 5](#).

Joonis 5 Loominguliste, tehniliste ja administratiivsete töötajate arv äriühingutes ja muudes organisatsioonides (%)

36% äriühingute ja 47% muude organisatsioonide esindajatest ütles, et loomingu- töötajaid nende organisatsioonis ei tööta. Selle põhjuseks võib olla juba eelpool mainitud fakt, et mõnedes organisatsioonides võib üks ja sama töötaja olla tegev mitmes erinevas valdkonnas, ning vastajad võisid märkida kõigest ühe nimetatud tegevusvaldkonnadest, mida nad ise pidasid selle töötaja tegevuses kõige olulisemaks, kuid teise ja vähemolulisema valdkonna jätta lihtsalt märkimata. Samuti suurendab mittetöötajate arvu seegi, kui vastaja jättis nimetatud küsimusele ankeedis vastamata.

Üle pooltes äriühingutes on palgal 1-5 loomingu- töötajat (55%). Mittetulunduslikke organisatsioone, kus töötab 1-5 loomingu- töötajat, on 36%. Samas on enama kui viie loomingu- töötajaga mittetulunduslikke organisatsioone arvuliselt rohkem kui samalaadseid äriühinguid (18% vs. 8%).

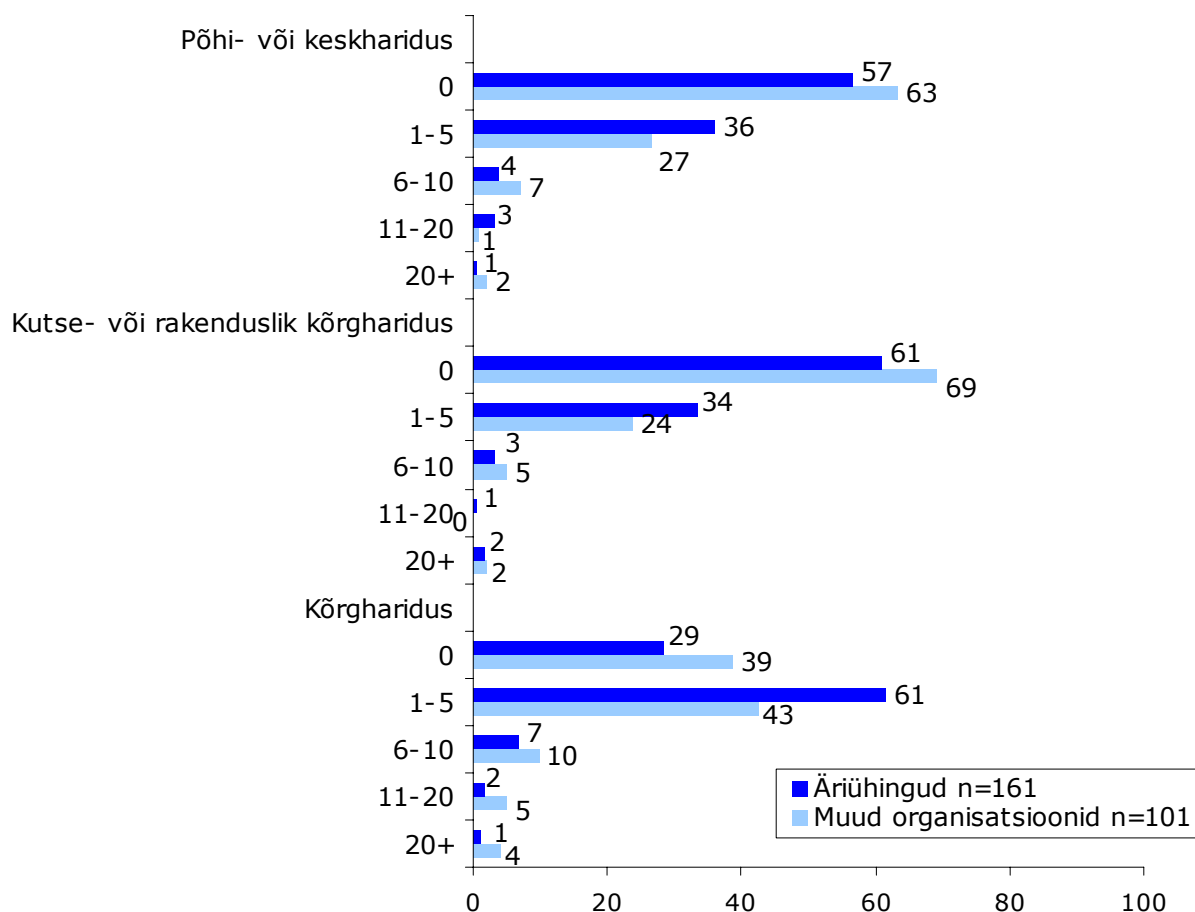
⁵ See ilmnes sellest, kui vastaja poolt eelpool märgitud palgaliste töötajate (ja vabatahtlike) arv ei vastanud siinkohal märgitud loomingu-, administratiivsete ja tehniliste töötajate arvude summale.

Tehniliste töötajate arv jääb organisatsioonis tavaliselt vahemikku 1-5 (40% äriühingutest ja 26% muudest organisatsioonidest). Üle 5 tehnilise töötaja töötab 13%-s äriühingutes ja 6%-s mittetulunduslikes organisatsioonides. 47% äriühingutest ja 68% mittetulunduslikest organisatsioonidest väitis, et tehnilisi töötajaid organisatsioonis pole.

Administratiivsete töötajate arvu poolest äriühingud ja MTÜ-d pealtnäha oluliselt ei erine. Kõige enam on 1-5 administratiivse töötajaga organisatsioone (äriühingutest 48%, muudest organisatsioonidest 45%). Pooled äriühingutest ning mittetulunduslikest organisatsioonidest jätsid administratiivsete töötajate arvu ankeeti märkimata või ütlesid, et selliseid töötajaid organisatsioonis pole.

Äriühinguid ja muid organisatsioone võrreldi ka mediaani alusel. Loominguliste töötajate arvu mediaan on äriühingutel 2,00 ning muudel organisatsioonidel 4,00. Tehniliste töötajate puhul on nii äriühingute kui ka muude organisatsioonide mediaan 2,00 ning administratiivsete töötajate puhul 1,00. Seega võib öelda, et äriühingud ja mittetulunduslikud organisatsioonid ei erine omavahel oluliselt tehniliste ja administratiivsete töötajate arvu poolest, kuid on veidi erinevad loominguliste töötajate arvu poolest – mittetulunduslikes organisatsioonides on neid veidi enam.

Joonis 6 Erineva haridustasemega töötajate arv äriühingutes ja muudes organisatsioonides (%)

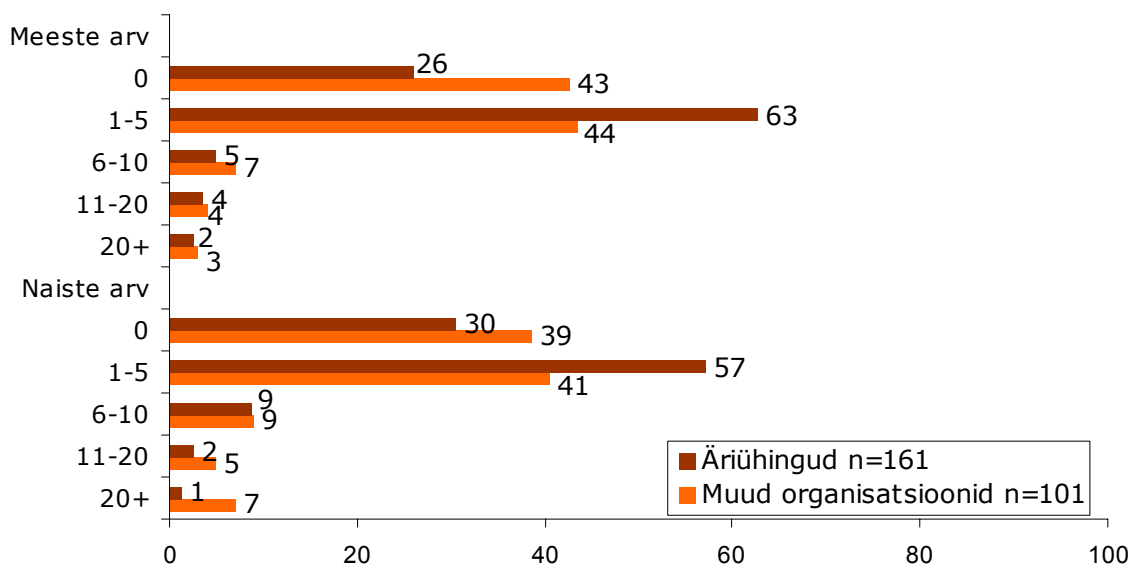
Nagu näha jooniselt 6, töötab 43%-s äriühingutes ja 37%-s muudes organisatsioonides põhi- või keskharidusega töötajaid, 39%-s äriühingutes ja 31%-s muudes organisatsioonides kutse- või rakendusliku kõrgharidusega töötajaid ning 71%-s äriühingutes ja 61%-s muudes organisatsioonides kõrgharidusega töötajaid. Tähelepanu tasuks juhtida sellele, et suhteliselt paljudes äriühingutes ja muudes organisatsioonides on kõrgharidusega töötajaid rohkem kui viis (10% äriühingutest ja 19% muudest organisatsioonidest). Organisatsioone, kus madalama haridusega töötajaid on sama palju, on mõnevõrra vähem.

Võrreldes äriühinguid ja muid organisatsioone mediaanide alusel, ei ilmnud erinevate haridustasemega töötajate arvus olulisi erinevusi.

See, et paljudes MTÜ-des ja muudes mittetulunduslikes organisatsioonides palgalised töötajad puuduvad, tingib selle, et võrreldes äriühingutega on nimetatud organisatsioonide hulgas arvukamalt selliseid organisatsioone, kus ühtegi meest ega naist ei tööta (Joonis 7).

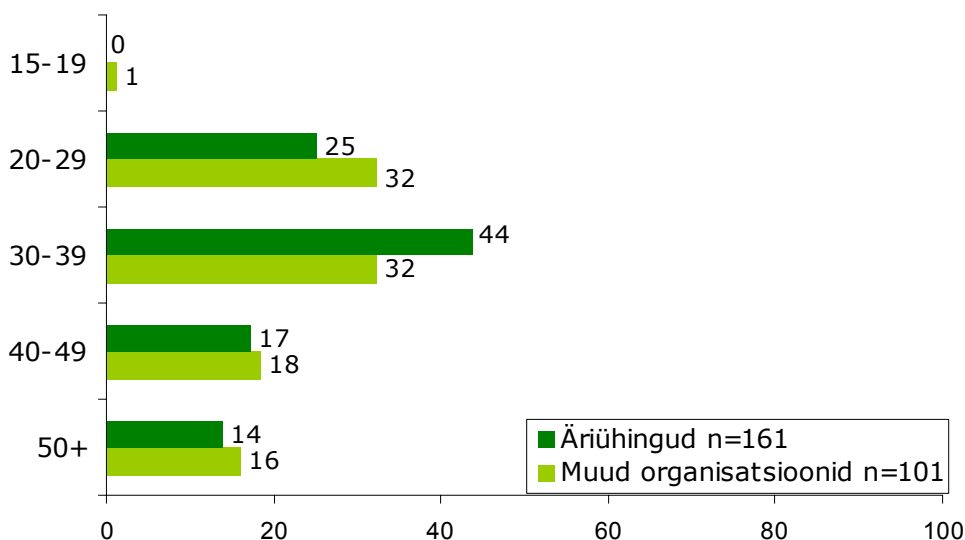
Võrreldes äriühinguid ja muid organisatsioone mediaanide alusel, ilmneb, et MTÜ-des ja muudes organisatsioonides töötab rohkem naisi (mediaan 4,00) kui äriühingutes (mediaan 2,00). Meeste osas olulisi erinevusi pole.

Joonis 7 Meeste ja naiste arv äriühingutes ja muudes organisatsioonides (%)

Selleks, et kaardistada loomemajanduse valdkonnas tegutsevate organisatsioonide töötajate vanuselist struktuuri, palusime vastajatel märkida, millisesse etteantud vanusegruppidest kuulub suurem osa organisatsiooni töötajatest (Joonis 8).

Joonis 8 Vanusegrupp, kuhu kuulub suurem osa organisatsiooni töötajaid (%)

Äriühingute puhul domineerib selgelt vanusegrupp 30-39 (44%). Mittetulunduslike organisatsioonide puhul on töötajate jaotus vanusegruppide 20-29 ja 30-39 vahel võrdne (mõlemad 32%). Üldistavalt

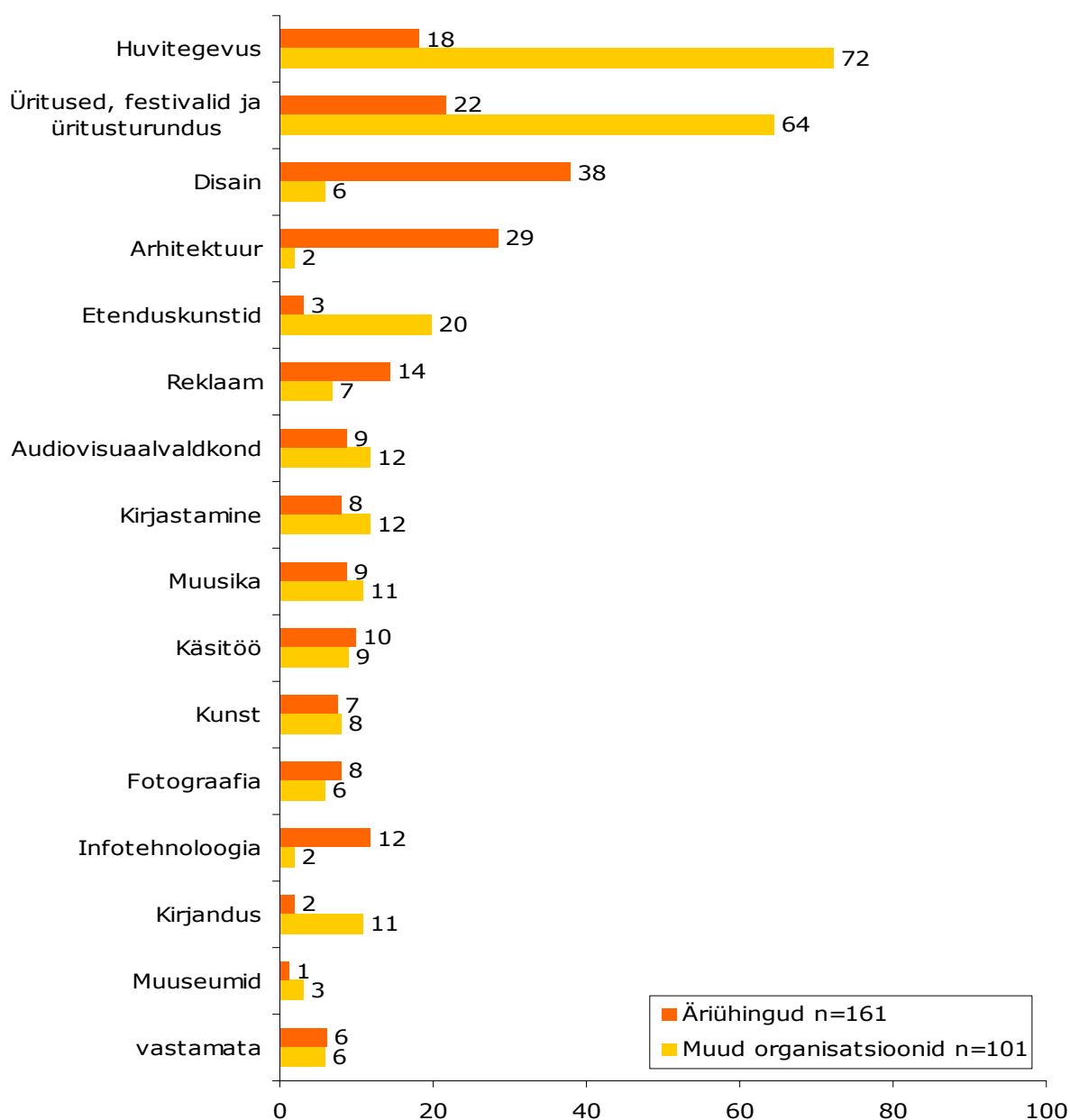
võib öelda nii äriühingute kui ka muude organisatsioonide kohta, et enamuses organisatsioonides on suurim osa töötajaid alla 40-aastased.

3 Tegevusvaldkonnad

Selleks, et uurida, millistes loomemajanduse valdkondades tegutsevaid organisatsioone Tartus kõige enam leidub, esitati vastajatele nimekiri loomemajanduse valdkondadest ja paluti märkida kõik valdkonnad, milles antud organisatsioon tegutseb.

Loomemajanduse valdkondade nimekiri koosnes 15 valdkonnast, mis olid jaotatud kokku 90 alavaldkonnaks ([Lisa 3](#)). Et saada üldine ülevaade sellest, millistel tegevusaladel tegutsevaid organisatsioone on Tartus kõige enam, vaadeldi organisatsioonide jaotust kõigepealt 15 üldise tegevusvaldkonna lõikes ([Joonis 9](#)).

Joonis 9 Äriühingute ja muude organisatsioonide tegevusvaldkonnad (%)

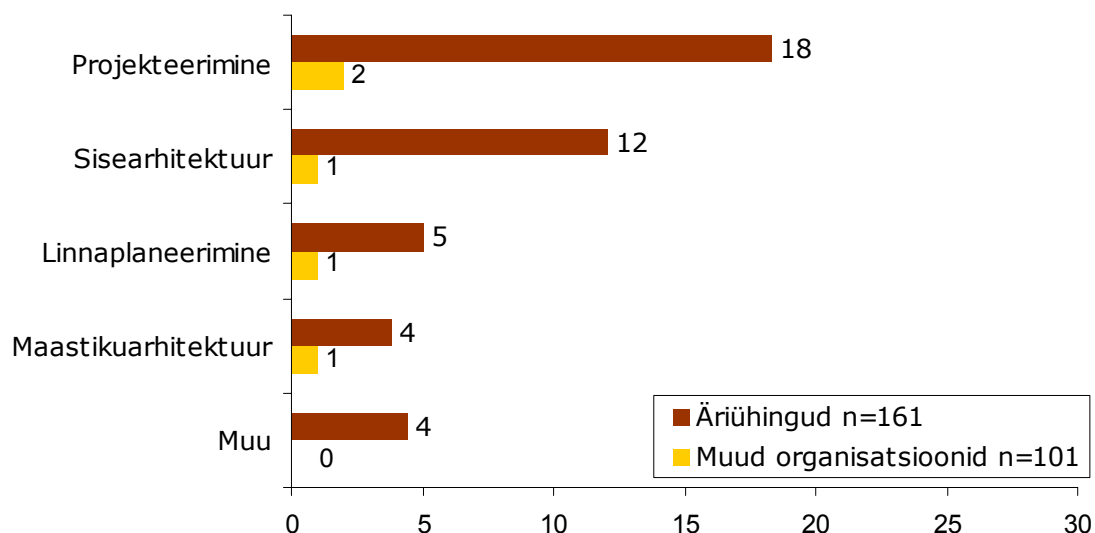
Kõige arvukamalt olid äriühingutest esindatud disainiga (38%), arhitektuuriga (29%) ning ürituste, festivalide ja üritusturundusega (22%) tegelevad äriühingud. MTÜ-dest ja muudest mittetulunduslikest organisatsioonidest tegutses 72% huvitegevuse valdkonnas, 64% ürituste / festivalide / üritusturunduse alal ning 20% etenduskunstidega. Kõige vähem sattus valimisse kirjandusega tegelevaid organisatsioone ja muuseume.

Järgnevalt uuriti, kuidas on valimis esindatud erinevates loomemajanduse alavaldkondades tegutsevad organisatsioonid.

3.1 Arhitektuur

Arhitektuuriga tegeleb 29% äriühingutest ja 2% muudest organisatsioonidest (Joonis 9). Kõige levinumaks arhitektuuri alavaldkonnaks on projekteerimine, millel tegutseb 18% kõigist äriühingutest ja 2% muudest organisatsioonidest (Joonis 10). Suhteliselt arvukalt on ka sisearhitektuuriga tegelevaid äriühinguid (12%). Veidi vähem on linnaplaneerimise (5%) ja maastikuarhitektuuriga (4%) tegelevaid äriühinguid. Muude arhitektuuri alavaldkondadega tegeleb 4% äriühingutest. Selliste valdkondadena nimetati ehitusuuringuid, maakorralduslikke töid, maastikuhoolduskavade tegemist, muinsuskaitse eritingimuste (mitte hoonete vaid välialade) projekteerimist, projekteerimist tehnilise kommunikatsiooni valdkonnas, teeprojektide ekspertiisi ning uste ja akende restaureerimist (Lisa 1).

Joonis 10 Arhitektuuriga tegelevad äriühingud ja muud organisatsioonid (%)

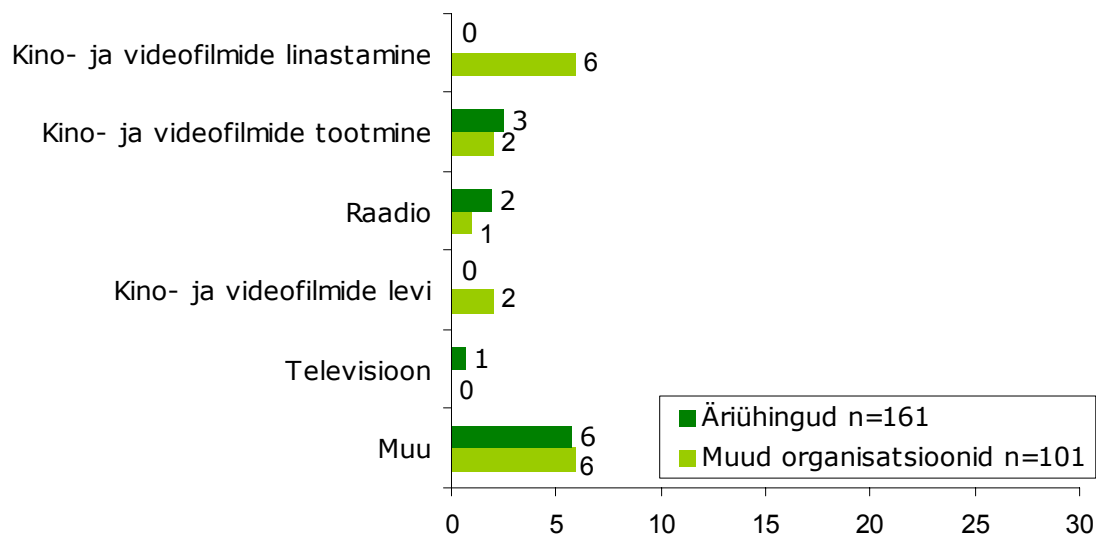

Mittetulunduslikest organisatsioonidest tegeleb sisearhitektuuriga 1%, linnaplaneerimisega 1% ning ka maastikuarhitektuuriga 1%.

3.2 Audiovisuaalvaldkond

Audiovisuaalvaldkonnas tegutseb 9% äriühingutest ning 2% muudest organisatsioonidest (Joonis 9). Äriühingutest 3% on hõlmatud kino- ja videofilmide tootmisega, 2% on tegevad raadios ning 1% televisioonis (Joonis 11). Muudel audio-visuaalvaldkonda kuuluvatel tegevusaladel tegutseb 6% äriühingutest. Nimetatud tegevusvaldkondadeks on: audio-video ürituste korraldamine, fonogrammide tootmine, heli tootmine, lavavalgustus / lava- ja õppetehnoloogia, helitehnika rent ja teenindus ning internetiportaali (Lisa 1).

Joonis 11 Audiovisuaalvaldkonnas tegutsevad äriühingud ja muud organisatsioonid (%)

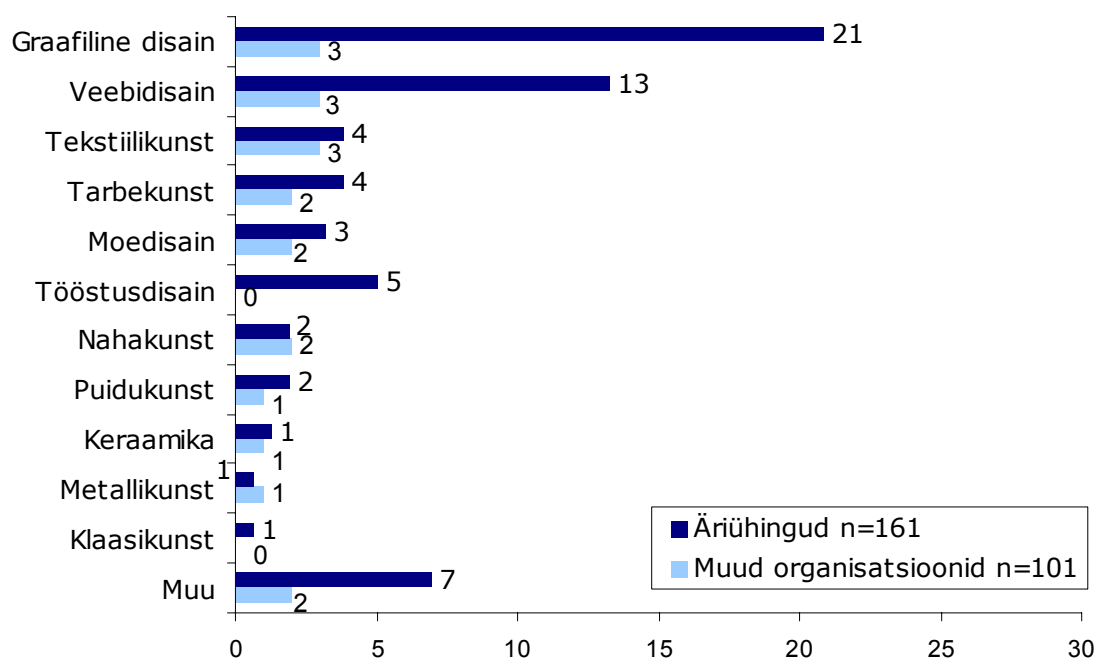
Mittetulunduslikest organisatsioonidest 6% tegeleb kino- ja videofilmide linastamisega, 2% nende tootmisega, 2% kino- ja videofilmide leviga ning 1% raadios. Muudes tegevusvaldkondades tegutseb 6% MTÜ-dest ja muudest organisatsioonidest. Selliste tegevusvaldkondadena nimetati audiovisuaalefekte, CD ja DVD kontsertsalvestusi, kooliraadioid, muusikavideosid, performance-kunste audiovisuaalvaldkonnas ning usulise sisuga audiolindistusi ([Lisa 1](#)).

3.3 Disain

Disainiga on hõlmatud 38% äriühingutest ja 6% muudest organisatsioonidest ([Joonis 9](#)). Äriühingute puhul on kõige levinum disaini alavaldkond graafiline disain (21%) ([Joonis 12](#)). Sellele järgneb veebidisain, millega tegeleb 13% äriühingutest. Nimekirjas loetlemata disainivaldkondadega tegeleb 7% äriühingutest, ning nendeks valdkondadeks on: autodisain, esemeline disain, mööbli- ja valgustidisain, lavakujunduste tegemine teatris, välisreklaamide disain ja väljaannete illustreerimine.

MTÜ-d ja muud organisatsioonid tegelevad sagedamini graafilise disaini (3%), veebidisaini (3%) ja tekstiilikunstiga (3%). Üks MTÜ tegeleb ankeedis nimetatamata disainivaldkonnaga, milleks on tellimusmarkide kujundamine.

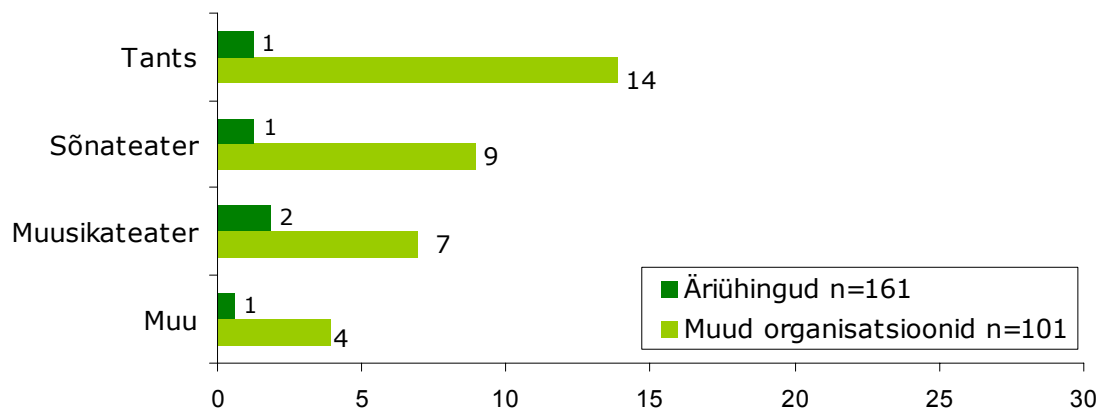
Joonis 12 Disainiga tegelevad äriühingud ja muud organisatsioonid (%)

3.4 Etenduskunstid

Etenduskunstidega tegeleb 3% äriühingutest ja viiendik muudest organisatsioonidest (Joonis 9).

Joonis 13 Etenduskunstidega tegelevad äriühingud ja muud organisatsioonid (%)

MTÜ-dest ja muudest organisatsioonidest 14% tegeleb tantsuga, 9% sõnateatriga ning 7% muusikateatriga (Joonis 13). Muude etenduskunstide alla kuuluvate tegevusvaldkondadena nimetati igasugust muud loovat tegevust, live-esinemisi ja väikelaste mängutuba. Üks äriühing tegeleb lisaks ankeedis nimetatud valdkondadele ka mitmesuguste lavatekstide loomisega.

3.5 Infotehnoloogia

Infotehnoloogia vallas tegutseb 12% äri- ning 2% muudest organisatsioonidest (Joonis 9). Meelelahtustarkvara loomisega tegeleb 3% äriühingutest, muudes infotehnoloogia valdkondades 10% (Joonis 14). Nendeks valdkondadeks on: andmebaasid ja signaalitöötlus, arvutiabi- ja hooldus, baas- ja

infosüsteemid, internetitarkvara loomine, IT-alased konsultatsioonid ja projektijuhtimine, majandus- ja rakendustarkvara loomine, meditsiinalased infosüsteemid ja tarkvara, muu programmeerimine, tarkvara litsenseerimine ning arendus ja hooldus.

Joonis 14 Infotehnoloogiaga tegelevad äriühingud ja muud organisatsioonid (%)

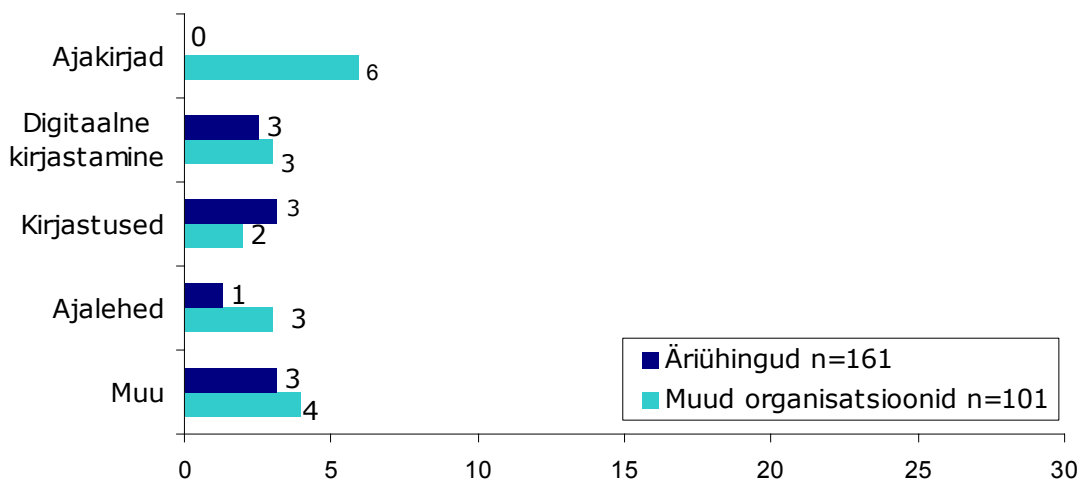

Kaks MTÜ-d tegelevad veebilehtede ja foorumite haldamisega.

3.6 Kirjastamine

Kirjastamisega tegeleb 8% äriühingutest ja 12% muudest organisatsioonidest (Joonis 9). 6% mittetulunduslikest organisatsioonidest tegelevad ajakirjade kirjastamisega (6%) (Joonis 15). 3% nii äriühingutest kui ka muudest organisatsioonidest tegeleb digitaalse kirjastamisega, 3% äriühingutest ja 2% muudest organisatsioonidest on kirjastused, ning 1% äriühingutest ja 3% muudest organisatsioonidest kirjastab ajalehti.

Joonis 15 Kirjastamisega tegelevad äriühingud ja muud organisatsioonid (%)

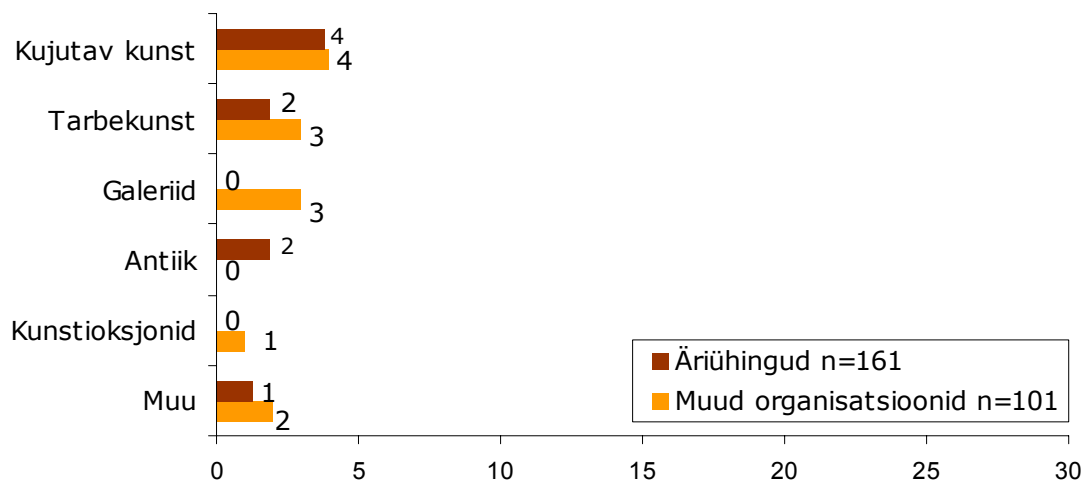
Ankeedis nimetamata kirjastamisvaldkondadega tegeleb 3% äriühingutest. Nendeks valdkondadeks on kirjastamise abiteenuste (keeletoiemetamine ja -korrekatuur) pakkumine, reklaam- ja korporatiivsete trükiste koostamine, ristsõnade väljaandmine ja trükiteenused.

MTÜ-dest ja muudest organisatsioonidest tegeleb 4% muude kirjastamisvaldkondadega, nagu näiteks kataloogide ja nimekirjade kirjastamine, koolilehtede kirjastamine, raamatute kirjastamine, DVD- ja CD-plaatide kirjastamine, ning teadus- ja õppekirjanduse kirjastamine.

3.7 Kunst

Kunsti valdkonnas tegutseb 7% äriühingutest ning 8% muudest organisatsioonidest (Joonis 9). Kujutava kunstiga tegeleb nii äriühingutest kui muudest organisatsioonidest 4% (Joonis 16). Äriühingutest 2% tegeleb tarbekunstiga ning 2% antiigiga. MTÜ-dest ja muudest mittetulunduslikest organisatsioonidest 3% tegeleb tarbekunstiga, 3% galeriidega ning 1% kunstioksjonitega. Muudes kunstiga seotud valdkondades, nagu näiteks raamimistöödega, tegeleb 1 äriühing. Üks valimisse sattunud MTÜ tegeleb helikunstiga.

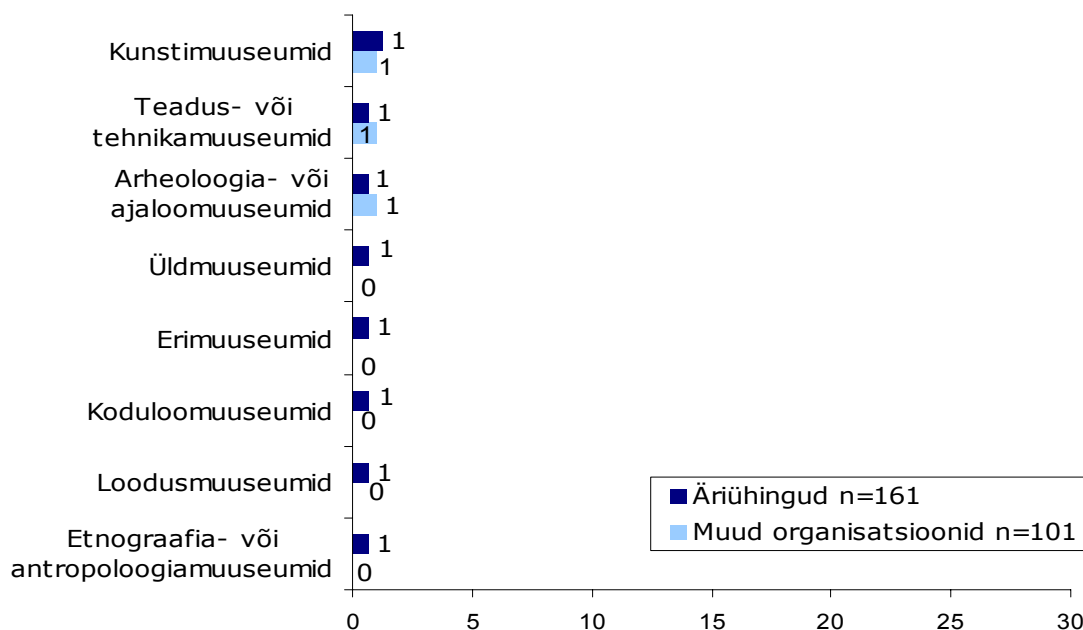
Joonis 16 Kunstiga tegelevad äriühingud ja muud organisatsioonid (%)

3.8 Muuseumid

Äriühingutest oli valimis muuseumidena esindatud 2 osaühingut, millest ühe tegevus hõlmas kõiki ankeedis loetletud muuseumide alaliike, ning teine tegutses kunstimuuseumina (Joonis 17). Muudest organisatsioonidest oli valimis esindatud kunstimuuseum, mis on riiklikus omandis; sihtasutus, mis tegutseb teadus- ja tehnikamuuseumina, ning MTÜ, mis tegutseb arheoloogia- või ajaloomuuseumina.

Joonis 17 Muuseumina tegutsevad äriühingud ja muud organisatsioonid (%)

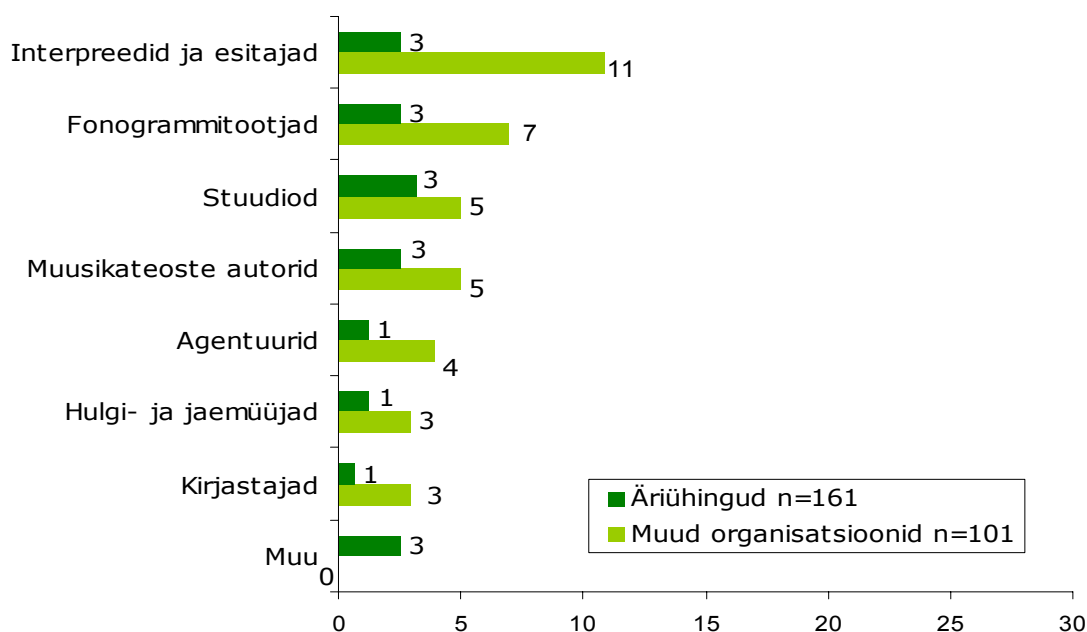
3.9 Muusika

Muusikaga tegeleb 9% äriühingutest ning 11% muudest organisatsioonidest (Joonis 9).

Äriühingutest 3% tegutseb muusika interpretide ja esitajatena, 3% on fonogrammitootjad, 3% stuudiod, 3% muusikateoste autorid, 1% agentuurid, 1% muusika hulgi- või jaemüüjad, 1% kirjastajad ning 1% tegutseb muudes muusikaga seonduvates valdkondades (Joonis 18). Nendeks valdkondadeks on helitehnika rent ja teenindus, kultuuriürituste muusikaline teenindamine ning muusikariistade valmistamine.

MTÜ-dest ja muudest organisatsioonidest 11% hõlmab interpreete ja esitajaid, 7% on fonogrammitootjad, 5% stuudiod, 5% muusikateoste autorid, 4% agentuurid, 3% hulgi- või jaemüüjad ning 3% muusika kirjastajad.

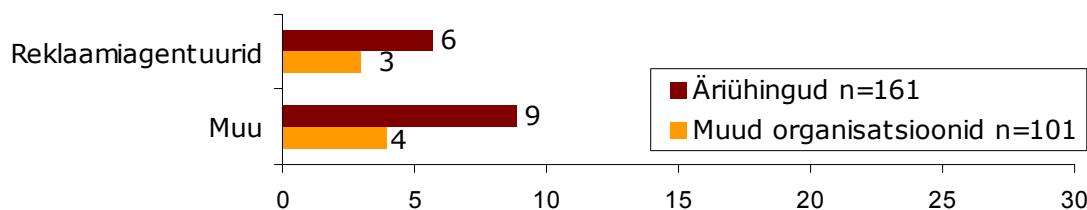
Joonis 18 Muusikaga tegelevad äriühingud ja muud organisatsioonid (%)

3.10 Reklaam

14% äriühingutest ja 7% MTÜ-dest ja muudest organisatsioonidest tegeleb reklaamiga (Joonis 9).

Joonis 19 Reklaamiga tegelevad äriühingud ja muud organisatsioonid (%)

6% äriühingutest ja 3% mittetulunduslikest organisatsioonidest on reklaamiagentuurid. Muude reklaamiga seotud valdkondadega tegeles 9% äriühingutest. Selliste tegevusaladena nimetati äri- ja reklaamkingituste tootmist, firmade ja teenuste reklaamimist, infoteenust, reklaamiagentuuridele

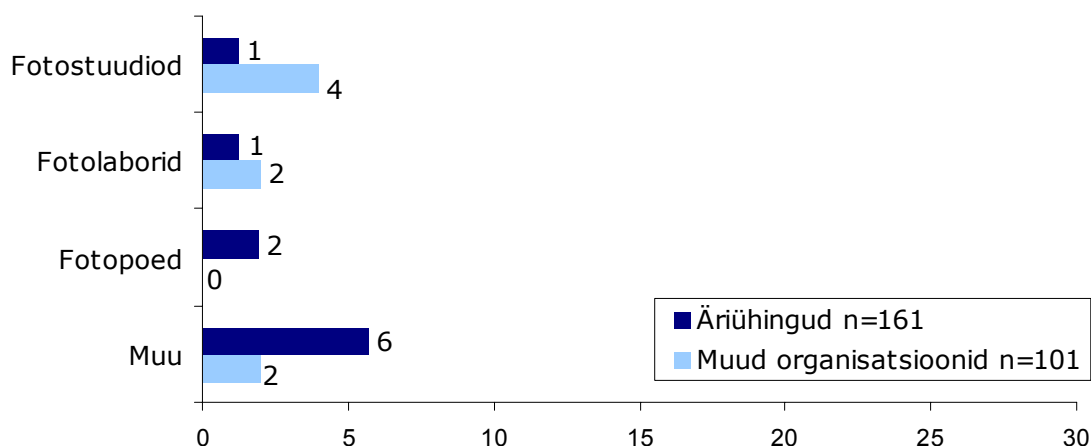
pakutavaid loovlahendusi, reklaamide tootmist ja kujundamist, reklaamtekstide koostamist ning reklaamtrükiste tootmist.

4% MTÜ-dest ja muudest organisatsioonidest tegelevad lisaks veel etenduste reklaamiga, laatade reklaamiga ja oma organisatsiooni reklaamimisega.

3.11 Fotograafia

8% äriühingutest ning 6% muudest organisatsioonidest tegeleb fotograafiaga (Joonis 9).

Joonis 20 Fotograafiaga tegelevad äriühingud ja muud organisatsioonid (%)

Äriühingutest 2% moodustavad fotopoed, 1% fotostuudiod ning 1% fotolaborid (Joonis 20). 6% äriühingutest tegelevad loomingulise fotograafiaga, digitaalse fototrüki- ja töötlustega, pressi- ja tootefotode tootmisega ning ruumipiltide tegemisega.

Muudest organisatsioonidest 4% tegutseb fotostuudiotena, 2% fotolaboritena, ning 2% muudel fotograafiaga seotud tegevusaladel, nagu fotonäituste korraldamise ja vanade fotodega.

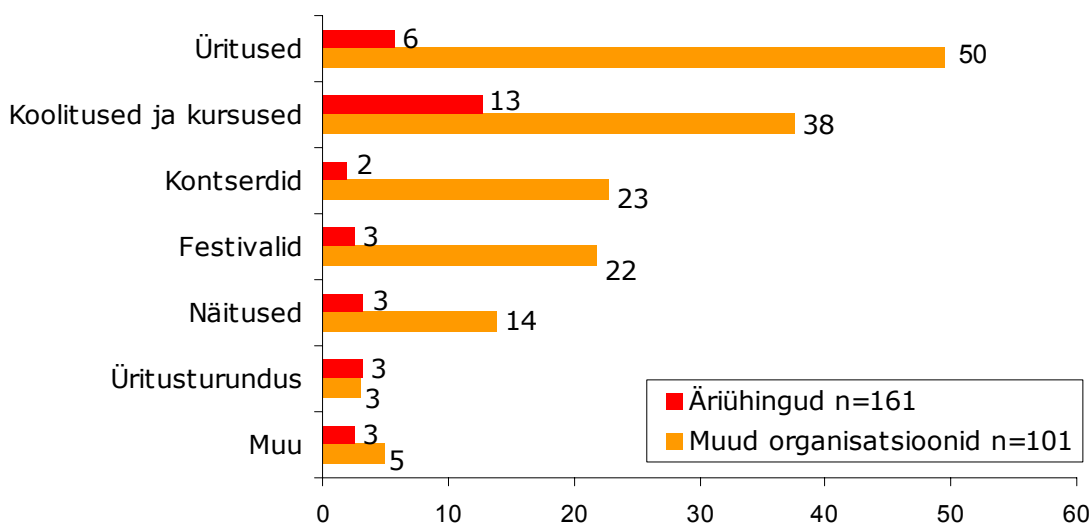
3.12 Üritused, festivalid ja üritusturundus

Ürituste, festivalide ja üritusturunduse valdkonnas tegutseb 22% äriühingutest ja 64% MTÜ-dest ja muudest organisatsioonidest (Joonis 9).

Äriühingutest 13% tegeleb koolituste ja kursustega ning 6% ürituste valdkonnas (Joonis 21). Pooled MTÜ-dest ja muudest organisatsioonidest tegelevad üritustega, 38% koolituste ja kursuste korraldamisega, 23% kontsertidega ning 22% festivalidega. Näitustega tegeleb 14% mittetulunduslikest organisatsioonidest.

Muudes ürituste, festivalide ja üritusturundusega seotud valdkondades tegutseb 3% äriühingutest. Selleks valdkonnaks oli helitehnika rent ja teenindus. Kasumile mitteorienteeritud organisatsioonidest 5% tegutseb samuti ankeedis nimetatud tegevusaladel, milleks olid folklooriõhtute, jalgpalliturniiride ja muude spordiürituste, laatade, usulise sisuga suvekonverentside ja võitluste korraldamine.

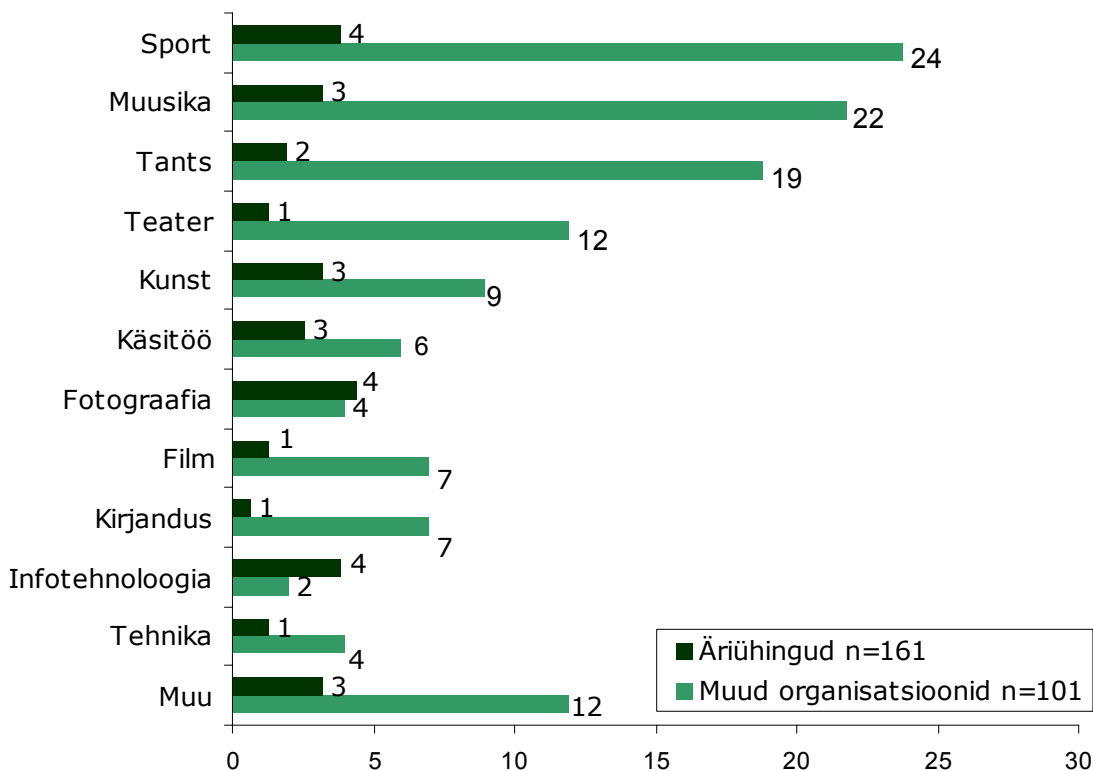
Joonis 21 Ürituste, festivalide ja üritusturundusega tegelevad äriühingud ja muud organisatsioonid (%)

3.13 Huvitegevus

Igasuguse huvitegevusega tegeleb 18% äriühingutest ja 72% muudest organisatsioonidest (Joonis 9).

Joonis 22 Huvitegevusega tegelevad äriühingud ja muud organisatsioonid (%)

Äriühingutest 4% tegeleb spordiga, 4% fotograafiaga, 4% infotehnoloogiaga, 3% muusikaga, 3% kunstiga ja 3% käsitööga (Joonis 22). Tantsu, teatri, kunsti, filmi, kirjanduse või tehnikaga tegelevaid äriühinguid on iga tegevusala puhul alla 3%-i. Muude huvitegevustega, nagu võimlemisrühm koos

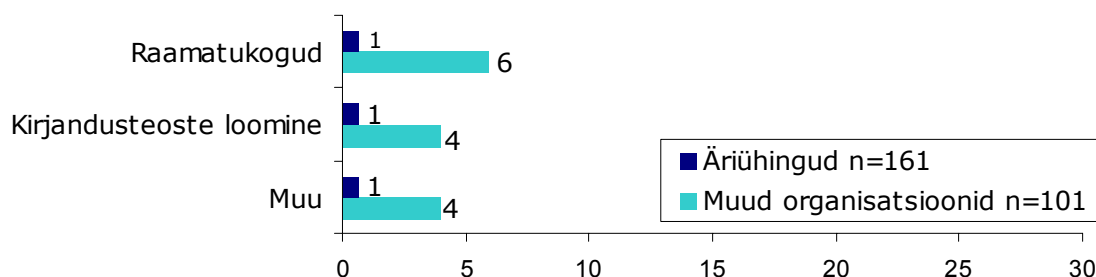
vestlusringiga, täiskasvanute täiendkoolitusega, vabastava hingamisega ja väikelaste muusikaõpetusega tegeleb 3% äriühingutest.

Ligi ¾ MTÜ-dest ja muudest mittetulunduslikest organisatsioonidest tegutseb huvitegevuse valdkonnas. Spordiga tegeleb mittetulunduslikest organisatsioonidest 24%, muusikaga 22%, tantsuga 19%, teatriga 12%, kunstiga 9%, filmiga 7%, kirjandusega 7%, käsitööga 6%, fotograafiaga 4% ning tehnikaga 4%. 12% mittetulunduslikest organisatsioonidest olid tegevad mõnel muul huvitegevusega seotud tegevusalal, nagu teraapiakursused, kalakasvatus, Jaapani kultuur, animatsioon ja koomiksikunst; keeleõpe ja erialane täiendõpe, kodulugu, kolleksioneerimine, laste huvitegevus, loodus, mudelsport ja mudelite ehitus, noorteorganisatsioonide arendamine ning spordivõistluste korraldamine.

3.14 Kirjandus

Kirjandusega tegeleb 2% äriühingutest ja 11% muudest organisatsioonidest (Joonis 9).

Joonis 23 Kirjandusega tegelevad äriühingud ja muud organisatsioonid (%)

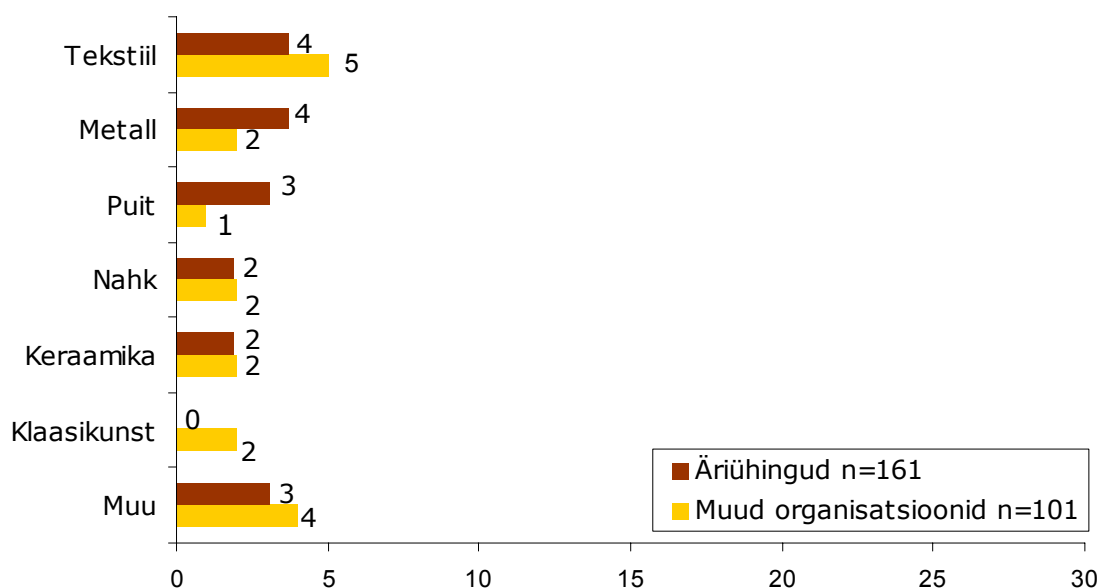
Äriühingutest 1 osaühing on raamatukogu ning 1 osaühing tegeleb kirjandusteoste loomisega (Joonis 23). 1 äriühing tegeleb muu kirjandusega seotud valdkonnaga, kuid ei täpsustanud, millise valdkonnaga on tegemist.

6% muudest organisatsioonidest on raamatukogud ning 4% tegeleb kirjandusteoste loomisega. 4% MTÜ-dest ja muudest organisatsioonidest tegeleb muude kirjandusega seotud valdkondadega, milleks on kirjandus- ja luuleõhtute ja raamatuesitluste korraldamine, teaduskirjandus, vanad trükised ja sõjandustrükised ning õppematerjali loomine.

3.15 Käsitöö

Käsitöö alla kuuluvate tegevusvaldkondadega tegeleb kümnendik äriühingutest ning 9% mittetulunduslikest organisatsioonidest (Joonis 9). Kõige sagedamini tegelevad äriühingud käsitöö valdkonnas tekstiiliga (4%) ja metalliga (4%) (Joonis 24). Ka mittetulunduslike organisatsioonide seas on kõige suuremal arvul tekstiiliga tegelevaid organisatsioone (5%)

Muudest käsitööga seonduvatel tegevusvaldkondadel nimetati seinamaalide tegemist, loomingut looduslikust materjalist ja taaskasutust, siiditrükki, laevamudelite ehitust, komposiitplastikut, ning käsimasinal kudumist.

Joonis 24 Käsitööga tegelevad äriühingud ja muud organisatsioonid (%)**4 Organisatsioonide peamised rollid**

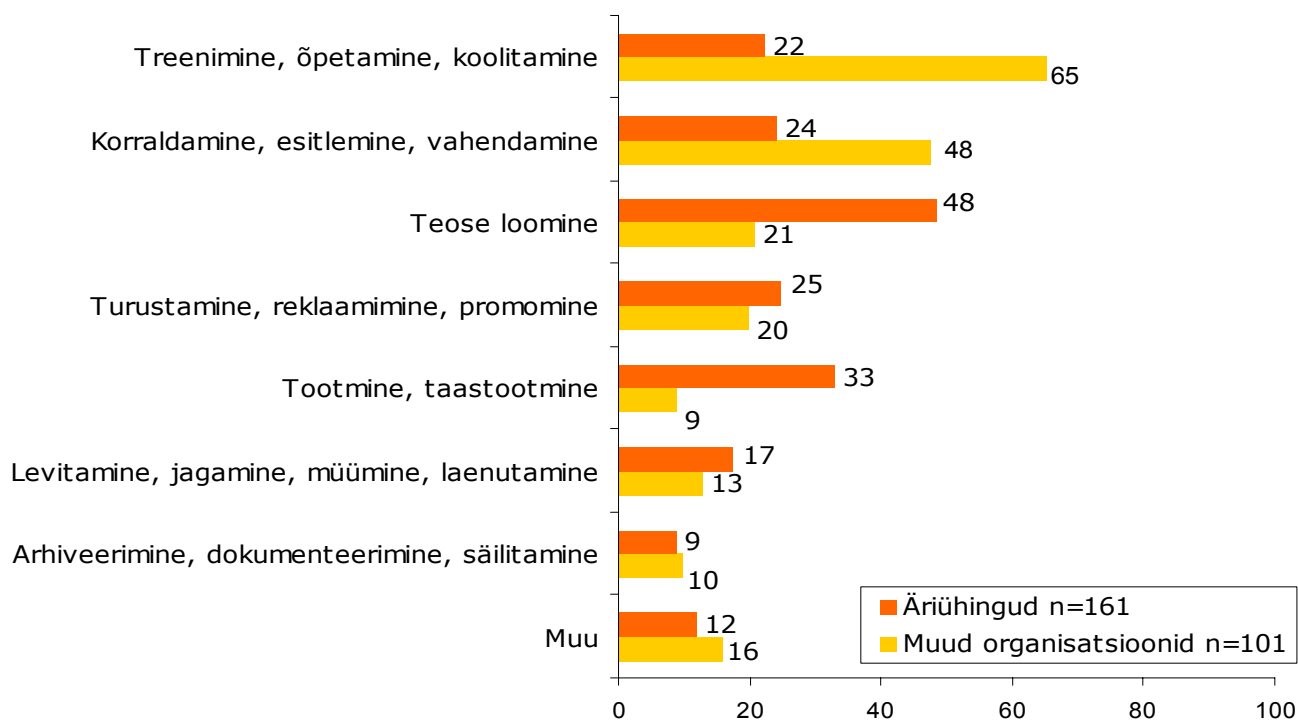
Selleks, et selgitada lisaks organisatsioonide põhilistele tegevusaladele välja ka organisatsioonide peamised rollid, esitati vastajatele nimekiri erinevatest tegevustest ning paluti märkida ära organisatsiooni peamised tegevused. Vastajatel oli võimalus märkida rohkem kui üks vastusevariant.

Äriühingutest pea pooled tegelevad teose loomisega (48%), kolmandik tootmise või taastootmisega, 25% turustamise, reklaamimise või promomisega, 24% korraldamise, esitlemise või vahendamise, ning 22% treenimise, õpetamise ja koolitamisega (Joonis 25). Muude ankeedis loetletud tegevustega tegeleb igapähega vähem kui viiendik äriühingutest. Lisaks tegeleb 12% äriühingutest ankeedis nimetama tegevustega, milleks olid isiku- ja muude teenuste osutamine, konsulteerimine ja eksperthinnangute andmine, ning renoveerimine ja restaureerimine.

MTÜ-dest ja muudest organisatsioonidest üle poolte tegeleb treenimise, õpetamise ja koolitamisega (65%), 48% korraldamise, esitlemise või vahendamise, 21% teose loomisega, ning viiendik turustamise, reklaamimise ja promomisega. Muudest ankeedis nimetatud tegevustest igapähega tegeleb alla 15% MTÜ-dest ja muudest organisatsioonidest.

16% MTÜ-dest ja muudest organisatsioonidest tegeleb mõne ankeedis nimetatud tegevusega, millena toodi välja inimeste kultuurne areng, Eesti identiteedi ja rahvuskultuuri hoidmine ja süvendamine, koorilaulu ja rahvatantsutraditsiooni jätkamine, kristluse jagamine ja levitamine, looduse teaduslik uurimine, ning nõustamine.

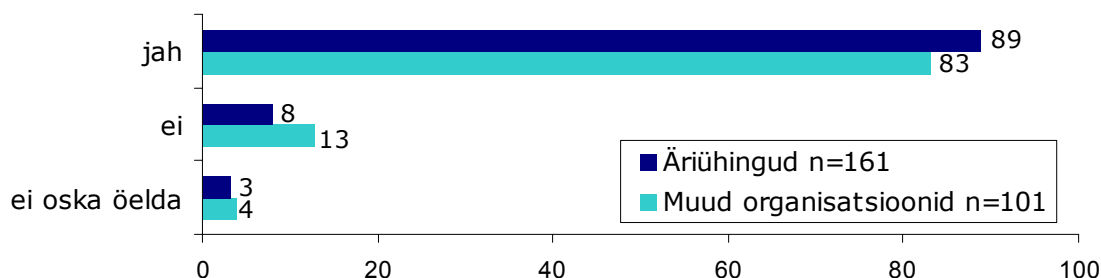
Joonis 25 Organisatsioonide peamised rollid (%)

5 Koostööpartnerid

Selleks, et kaardistada organisatsiooni koostööpartnerid, uuriti, kas organisatsioon teeb koostööd teiste organisatsioonide või FIE-dega oma tegevusvaldkonna piires. Ilmnes, et 89% äriühingutest ning 83% muudest organisatsioonidest omab koostööpartnerid, kes tegutsesid kõnealuse organisatsiooniga samal tegevusalal (Joonis 26). Samal tegevusalal ei omanud koostööpartnerid 8% äriühingutest ning 13% muudest organisatsioonidest. 3% äriühingutest ja 4% muudest organisatsioonidest ei osanud koostööpartnerite kohta vastust anda.

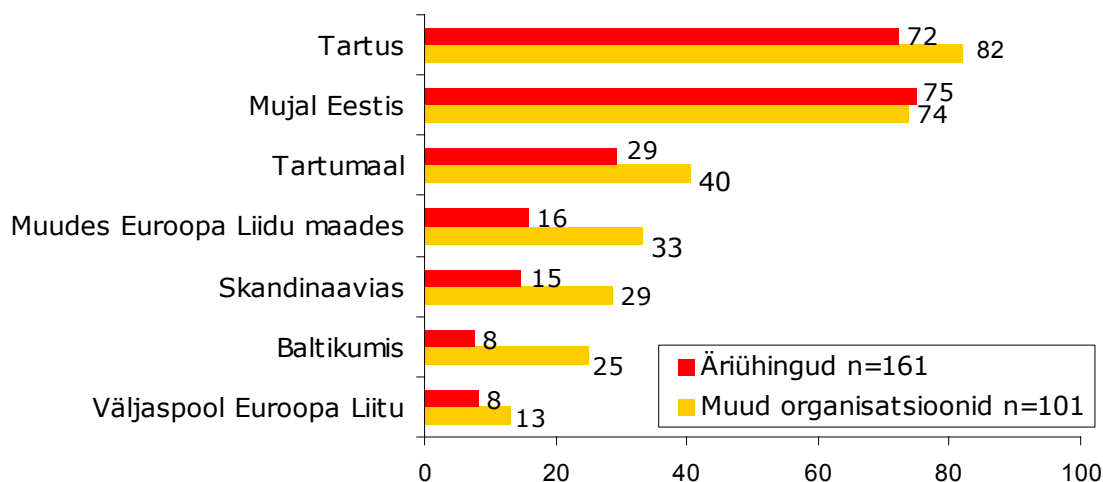
Joonis 26 Kas organisatsioon teeb koostööd teiste organisatsioonide / FIE-dega oma tegevusvaldkonna piires (%)

Järgnevalt küsiti organisatsiooniga samas valdkonnas tegutsevate koostööpartnerite asukoha kohta. Suuremalt jaolt asusid koostööpartnerid Tartus (72% äriühingutest, 82% muudest organisatsioonidest) või mujal Eestis (75% äriühingutest, 74% muudest organisatsioonidest) (Joonis 27). 29% äriühingutest ning 40% mittetulunduslikest organisatsioonidest omab koostööpartnerid Tartumaal. Harvem omati koostööpartnerid muudes Euroopa Liidu maades (16% äriühingutest, 33% muudest organisatsioonidest), Skandinaavias (15% äriühingutest, 29% muudest organisatsioonidest), Baltikumis

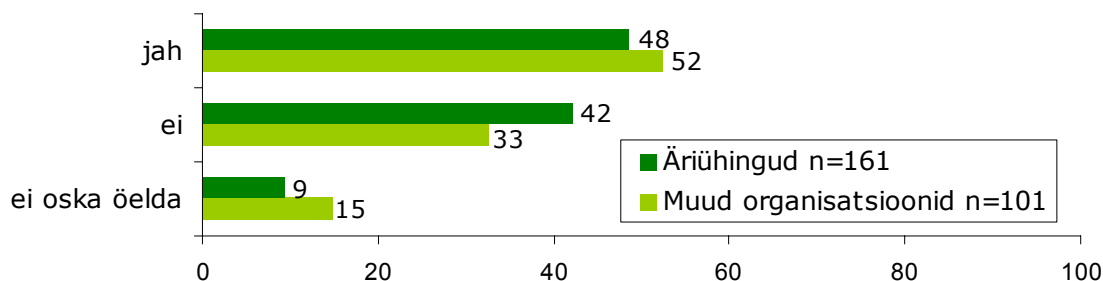
(8% äriühingutest, 25% muudest organisatsioonidest) või väljaspool Euroopa Liitu (8% äriühingutest, 13% muudest organisatsioonidest).

Joonis 27 Koostööpartnerite asukoht (%)

Kokkuvõtvalt võib öelda, et mittetulunduslikud organisatsioonid omavad äriühingutest sagedamini koostööpartnereid väljaspool Eestit.

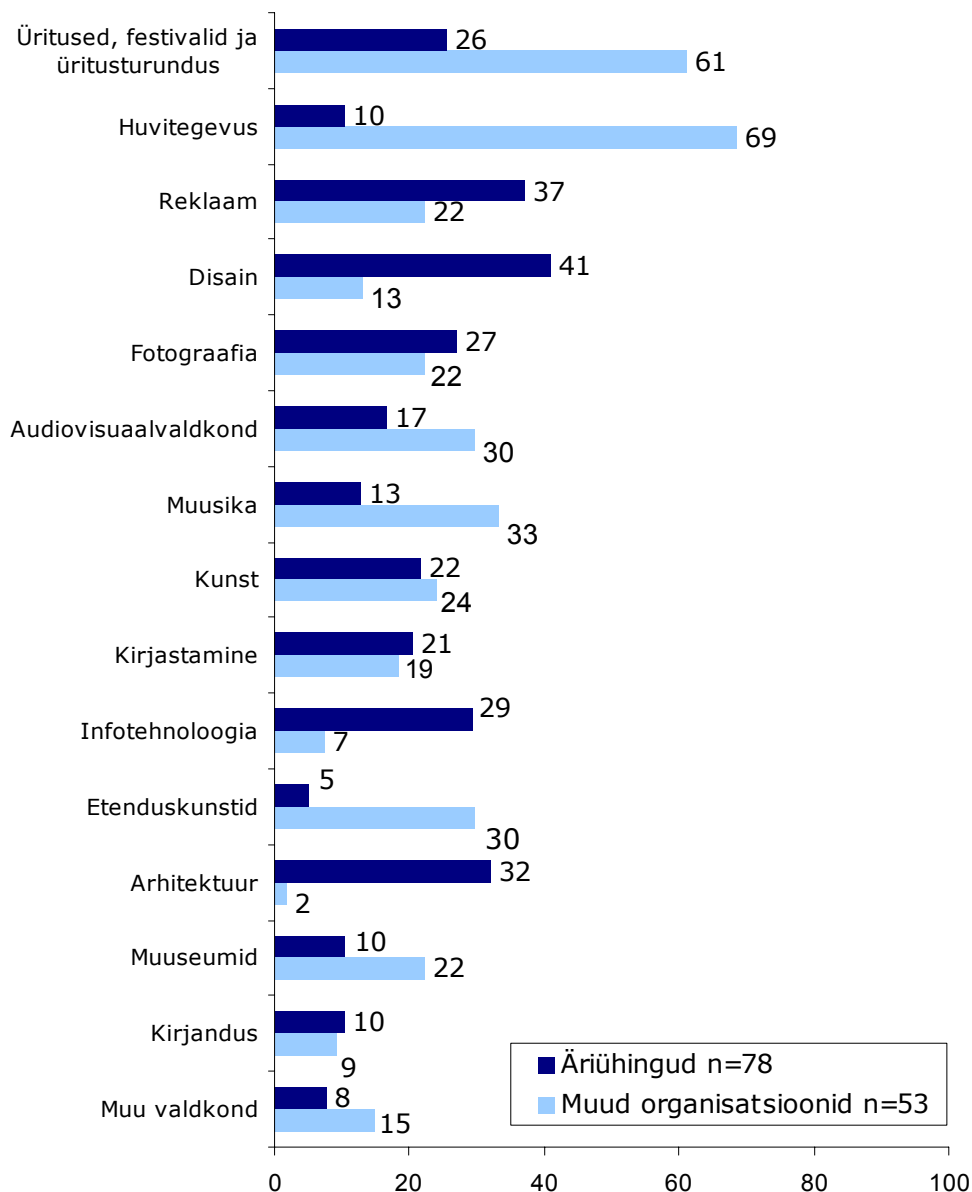
Joonis 28 Kas organisatsioon teeb koostööd teistes loomemajanduse valdkondades tegutsevate organisatsioonide / FIE-dega (%)

Organisatsioonid teevad sageli koostööd ka organisatsioonidega väljaspoolt oma tegevusvaldkonda. Organisatsioonide või FIE-dega väljaspoolt oma tegevusvaldkonda teeb koostööd 48% äriühingutest ja 52% muudest organisatsioonidest (Joonis 28). Koostööpartnereid muudes loomemajanduse valdkondades ei oma 42% äriühingutest ja 33% muudest organisatsioonidest. 9% äriühingutest ja 15% muudest organisatsioonidest ei osanud koostööpartnerite olemasolu kohta vastust anda.

See, et märgatavalt suur osa organisatsioonidest ei osanud öelda, kas nad teevad koostööd muudes loomemajanduse valdkondades tegutsevate organisatsioonide või FIE-dega, võib viidata sellele, et vastajad ei oska täpselt piiritleda, milliseid tegevusvaldkondi lugeda loomemajanduse valdkondadeks, ning milliseid mitte. Võimalik, et seetõttu on niivõrd kõrge ka nende vastajate arv, kes väitsid, et nende organisatsioon teistes loomemajanduse valdkondades tegutsevate organisatsioonidega koostööd ei tee.

Joonis 29 Millistes valdkondades tegutsevate organisatsioonidega / FIE-dega koostööd tehakse (%)

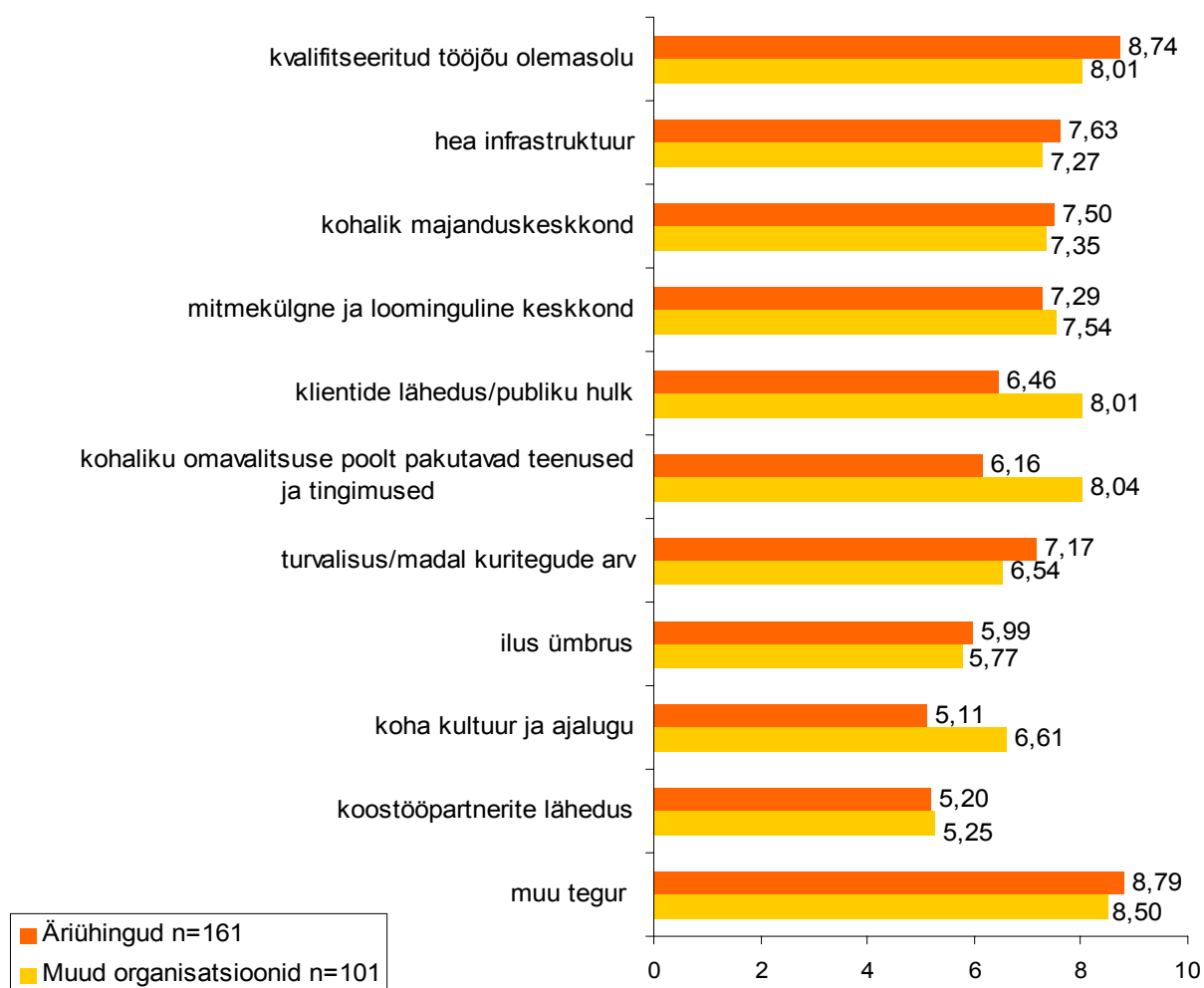
Organisatsioonidel, kes omasid koostööpartnereid väljaspool organisatsiooni enda tegevusala, paluti märkida nende koostööpartnerite tegevusvaldkonnad. Äriühingute hulgas oli kõige enam neid ettevõtteid, kes tegid koostööd disaini (41%), reklaami (37%), arhitektuuri (32%), infotehnoloogia (29%), fotograafia (27%) või ürituste / festivalide / üritusturunduse (26%) valdkonnas tegutsevate organisatsioonide või FIE-dega (Joonis 29). MTÜ-dest ja muudest organisatsioonidest omasid üle pooled koostööpartnereid huvitegevuse (69%) või ürituste / festivalide / üritusturunduse (61%) tegevusvallas.

Muude valdkondadena, milles organisatsiooni koostööpartnerid tegutsevad, nimetasid vastajad sporti, ning teadus- ja õppetööd.

6 Rahulolu Tartu ettevõtluskeskkonnaga

Selleks, et hinnata, kui võrd rahul on loomemajanduse valdkonnas tegutsevad organisatsioonid Tartu ettevõtluskeskkonnaga, esitasime vastajatele loetelu 11 teguriga, ning palusime neil hinnata, kui võrd oluliseks peavad nad nimetatud tegureid organisatsiooni asukohavalikul. Hinnanguid mõõtsime 10-pallisel skaalal, kus 1 tähendas, et vastaja ei pidanud tegurit organisatsiooni asukohavalikul üldse mitte oluliseks; ning 10, et ta pidas tegurit väga oluliseks.

Joonis 30 Hinnangud organisatsiooni asukohavalikut mõjutavate tegurite olulisusele (aritmeetilised keskmised)

Äriühingud peavad kokkuvõttes kõige olulisemaks organisatsiooni asukohavalikut mõjutavaks teguriks kvalifitseeritud tööjõu olemasolu (aritmeetiline keskmine 8,74) (Joonis 30). Olulisuselt järgmisteks teguriteks hinnatakse head infrastruktuuri (7,63), kohalikku majanduskeskkonda (7,50) ning mitmekülgset ja loominguist keskkonda (7,29). Kõige vähem olulisteks teguriteks organisatsiooni asukohavalikul peavad ettevõtjad koha kultuuri ja ajalugu (5,20) ning koostööpartnerite lähedust (5,20). Samas olid ka nende kahe teguri puhul hinnangute keskmised 10-pallisel skaalal üle 5 palli, seega võib öelda, et üldkokkuvõttes peavad ettevõtjad kõiki loetletud tegureid organisatsiooni asukohavalikul pigem oluliseks kui ebaoluliseks.

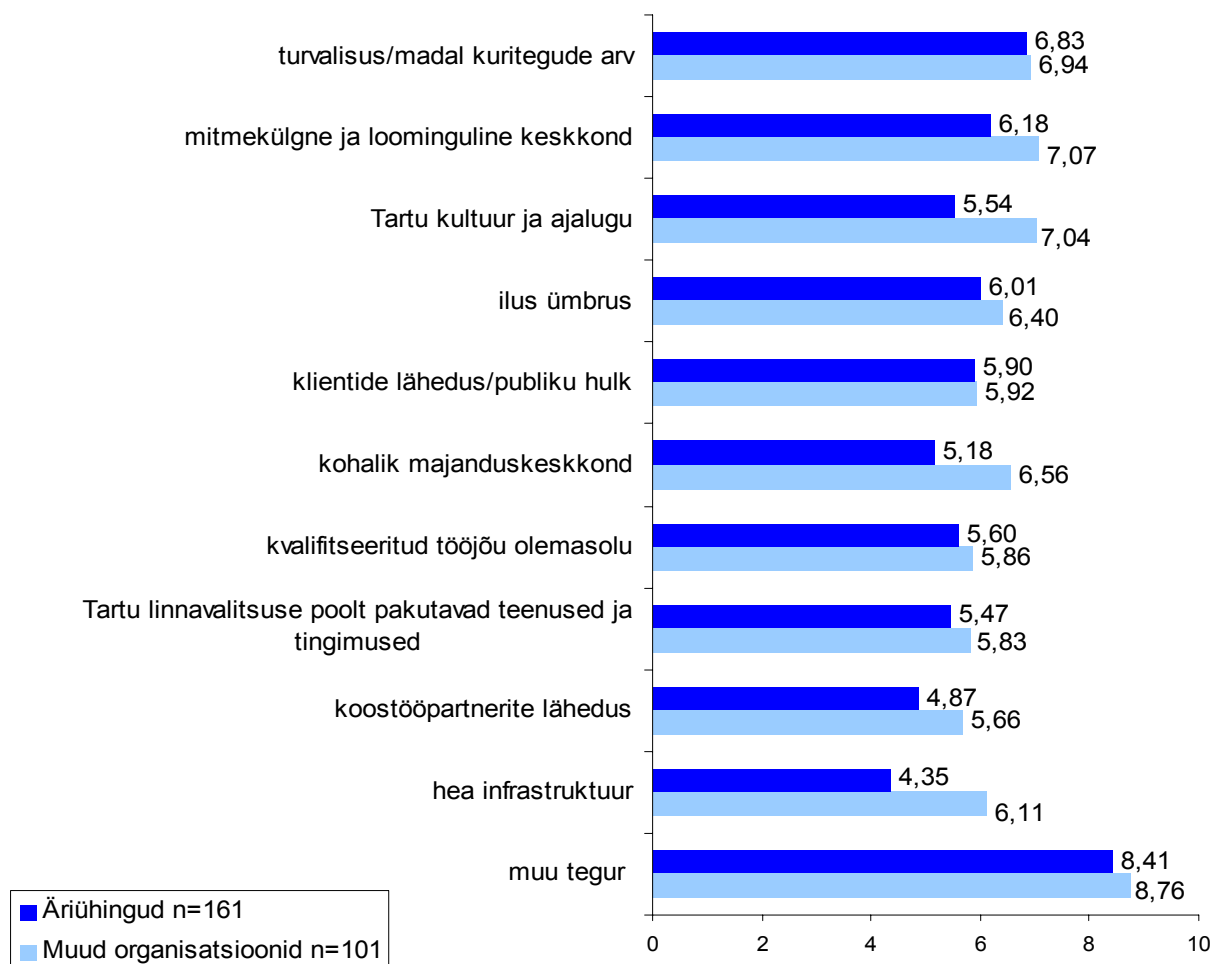
Mittetulunduslikud organisatsioonid väärtustavad organisatsiooni asukohavalikul kõige enam kohaliku omavalitsuse poolt pakutavaid teenuseid ja tingimusi (8,04), kuid peavad võrdselt oluliseks ka kvalifitseeritud tööjõu olemasolu (8,01) ning klientide lähedust (8,01). Kõige vähem oluliseks teguriks

organisatsiooni asukohavalikul peavad mittetulunduslikud organisatsioonid koostööpartnerite lähedust (5,25). Kuid et ka mittetulunduslike organisatsioonide puhul olid kõigile teguritele antud keskmised hinnangud kõrgemad kui 5 palli, siis võib öelda, et ka nende organisatsioonide jaoks on kõik ankeedis loetletud tegurid organisatsiooni asukohavalikul suhteliselt olulised.

Erinevalt äriühingutest peavad MTÜ-d ja muud mittetulunduslikud organisatsioonid tunduvalt olulisemaks kohaliku omavalitsuse poolt pakutavaid teenuseid ja tingimusi (8,04 vs 6,16) ning koha kultuuri ja ajalugu (6,61 vs 5,11). Äriühingud seevastu hindavad võrreldes mittetulunduslike ühingutega organisatsiooni asukohavalikul olulisemaks kvalifitseeritud tööjõu olemasolu (8,74 vs 8,01) ning turvalisust (7,17 vs 6,54).

Muude teguritena, mis samuti organisatsiooni asukohavalikul võivad rolli mängida, nimetasid vastajad sobivate tööruumide olemasolu, parkimisvõimaluste olemasolu, elukohta Tartus, head ligipääsetavust, häid kontakte ametiasutustega, asukohta kesklinnas, kiiret internetiühendust, konkurentide asukohta, kohaliku omavalitsuse poolset initsiatiivi ja õppimisvõimaluste olemasolu ([Lisa 1](#)).

Joonis 31 Hinnangud tegevuse edukust mõjutavate tegurite kvaliteedile Tartus (aritmeetilised keskmised)

Et mõõta rahulolu Tartu ettevõtluskeskkonnaga, palusime vastajatel hinnata, kui suurel määral aitavad eelpool nimetatud tegurid kaasa nende organisatsiooni tegevusele Tartus. Taas kogusime hinnanguid 10-pallisel skaalal, kus 1 tähendas, et tegur aitab organisatsiooni tegevusele kaasa väga vähesel määral; ning 10, et tegur soodustab organisatsiooni tegevust väga suurel määral.

Äriühingud hindavad Tartu ettevõtluskeskkonna puhul kõige kõrgemalt turvalisust (6,83) ning mitmekülgset ja loomingulist keskkonda (6,18) (Joonis 31). Samuti anti kõrgeid hinnanguid ilusale ümbrusele (6,01) ning klientide lähedusele (5,90). Kõige madalamalt hindavad äriühingud infrastruktuuri (4,35). Et ettevõtjad eelneva küsimuse juures pidasid infrastruktuuri organisatsiooni asukohavalikul suhteliselt oluliseks (hinnangute keskmine 7,63), siis võib see olla märk rahulolematusest ettevõtluskeskkonna seisukohalt olulise teguriga.

MTÜ-d ja muud organisatsioonid hindavad kõige kõrgemalt mitmekülgset ja loomingulist keskkonda (7,07) ning Tartu kultuuri ja ajalugu (7,04). Kõige madalamalt hinnati koostööpartnerite lähedust (5,66), mida peeti ka eelnevalt kõige vähem oluliseks teguriks organisatsiooni asukohavalikul.

Muude teguritena, mis aitavad kaasa organisatsiooni tegevusele Tartus, nimetati põhiliselt seda, et vastaja enda või organisatsiooni eestvedajate elukoht asub Tartus (Tartu on kodulinn). Lisaks toodi välja õppimisvõimaluste olemasolu, vähene konkurents jm (Lisa 1).

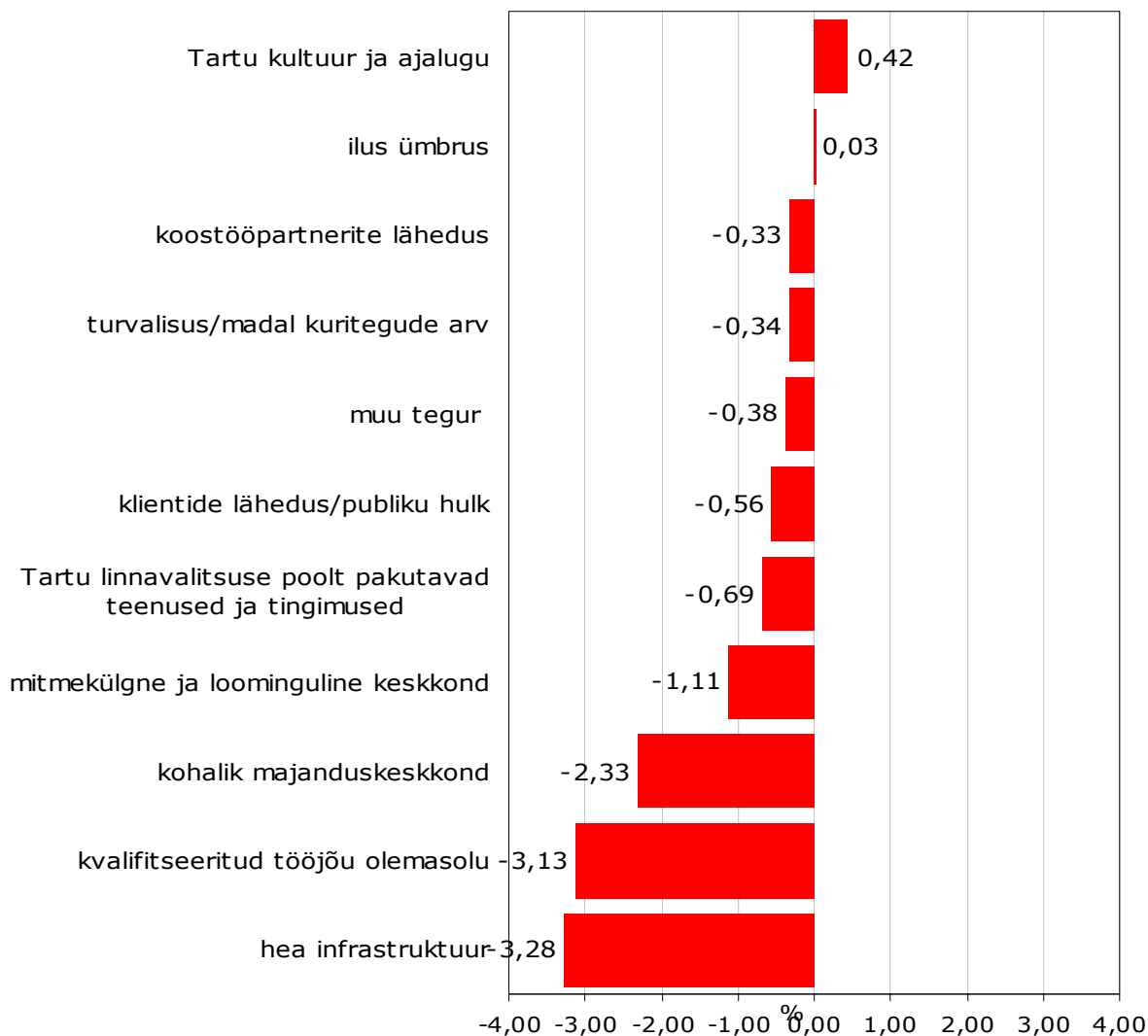
Võrreldes mittetulunduslike organisatsioonidega on äriühingud kõigi Tartu ettevõtluskeskkonna aspektide kvaliteedi suhtes kriitilisemad.

Selleks, et hinnata, kui võrd vastab Tartu ettevõtluskeskkond seal tegutsevate loomemajanduslike organisatsioonide vajadustele, uuriti, kui suur on vahe Tartu ettevõtluskeskkonna erinevatele aspektide kvaliteedile antud hinnangute ning aspektide olulisusele antud hinnangute vahel.

Joonisel 32 on toodud äriühingute antud hinnangute saldo. +märgiga tulemused näitavad, et Tartu ettevõtluskeskkonna vastavale aspektile antud hinnangud on keskmiselt kõrgemad kui aspekti olulisusele antud hinnangud. -märgiga tulemused seevastu näitavad, et Tartu ettevõtluskeskkonna vastava aspekti kvaliteeti hinnati madalamalt kui selle olulisust. Seega viitavad miinus-märgiga tulemused sellele, et nimetatud aspekti peeti organisatsiooni asukohavalikul olulisemaks, kui sellega Tartu ettevõtluskeskkonna puhul rahule jääd.

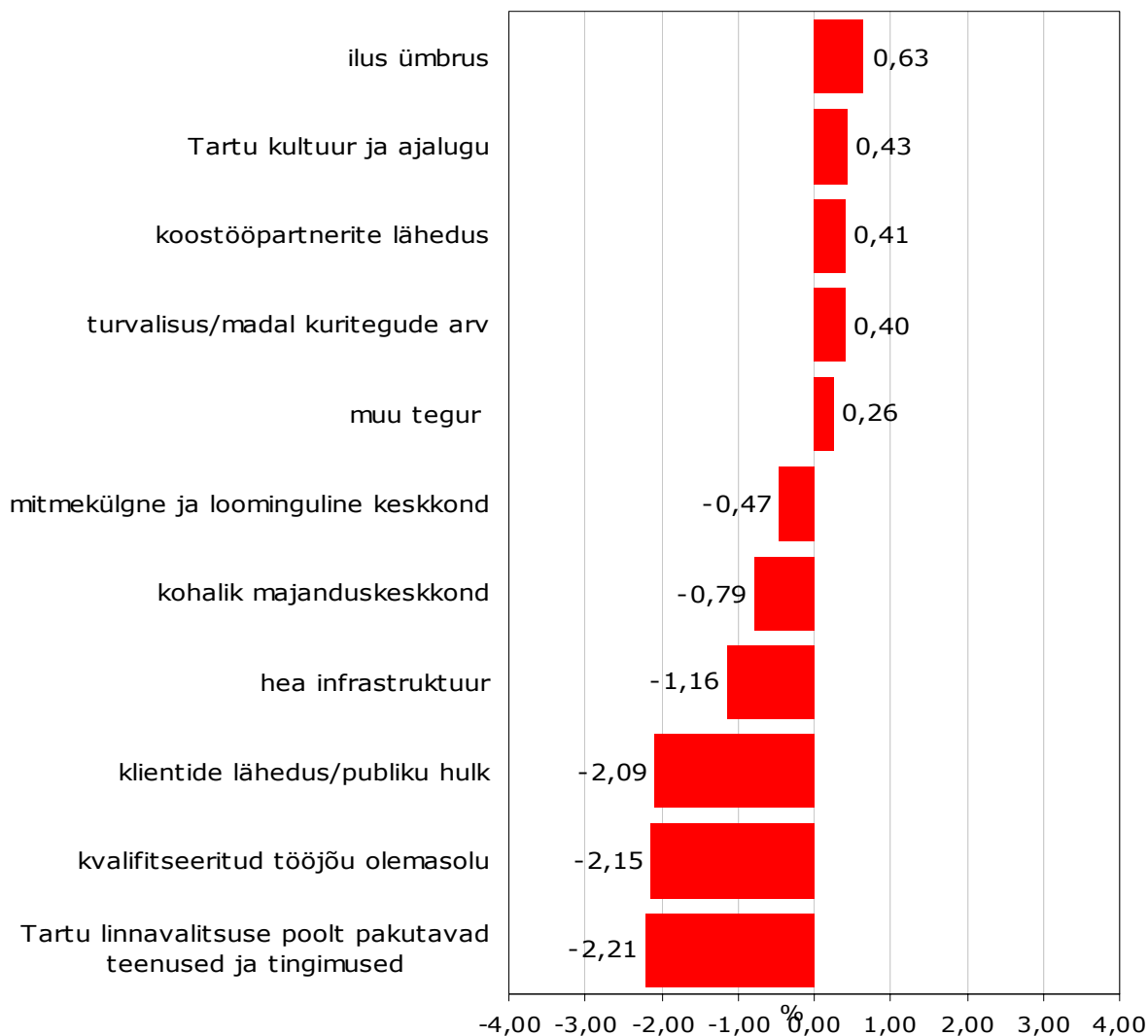
Võib öelda, et äriühingud on Tartu ettevõtluskeskkonna puhul kõige enam rahul linna kultuuri ja ajaloo (hinnangute saldo 0,42) ja ilusa ümbrusega (0,03). Ülejäänud aspektide puhul anti aspektide üldisele olulisusele kõrgemaid hinnanguid kui nende aspektide kvaliteedile Tartu linnas. Kõige suurem vahe ilmneb kohalikule majanduskeskkonnale (-2,33), kvalifitseeritud tööjõu olemasolule (-3,13) ja heale infrastruktuurile (-3,28) antud hinnangutes.

Joonis 32 Äriühingute hinnangute saldo organisatsiooni asukohavalikut mõjutavatele teguritele (Tartu ettevõtluskeskkonnale antud hinnangute keskmised – tegurite üldisele olulisusele antud hinnangute keskmised)

Mittetulunduslikud organisatsioonid olid Tartu ettevõtluskeskkonna puhul kõige enam rahul ilusa ümbruse (0,63), Tartu kultuuri ja ajaloo (0,43), koostööpartnerite läheduse (0,41) ning turvalisusega (0,46). Rahulolule nimetatud aspektidega Tartu linnas anti keskmiselt kõrgemaid hinnanguid kui nende aspektide üldisele olulisusele. Võrreldes aspektide üldisele olulisusele antud hinnangutega pälvisid keskmiselt rohkem kui 2 palli võrra madalamaid hinnanguid klientide lähedus (-2,09), kvalifitseeritud tööjõu olemasolu (-2,15) ning Tartu linnavalitsuse poolt pakutavad teenused ja tingimused (-2,21). Et mittetulunduslikud organisatsioonid hindasid nimetatud kolme aspekti organisatsiooni asukohavalikul kõige olulisemaks, võib see anda märku rahulolematusest Tartu ettevõtluskeskkonnaga.

Joonis 33 Mittetulunduslike organisatsioonide hinnangute saldo organisatsiooni asukohavalikut mõjutavatele teguritele (Tartu ettevõtluskeskkonnale antud hinnangute keskmised – tegurite üldisele olulisusele antud hinnangute keskmised)

7 Arengueesmärgid

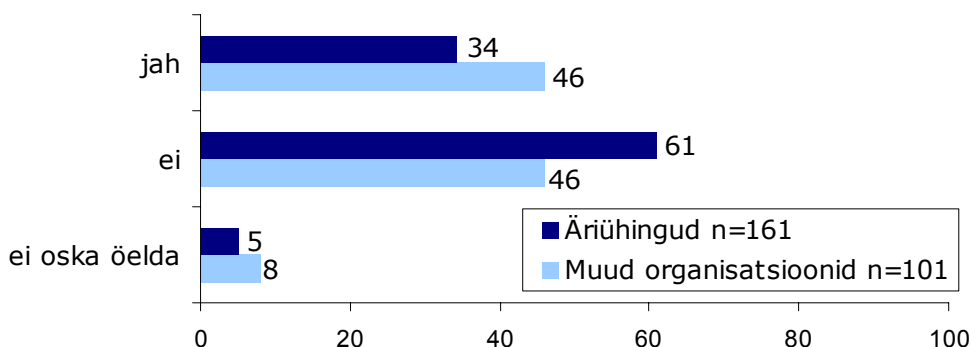
Selleks, et uurida Tartu loomemajanduse organisatsioonide arengueesmäärke, alustati organisatsioonide tugevate külgede väljaselgitamisest. Vastajatelt küsiti, mida nad peavad oma organisatsiooni tugevateks külgedeks võrreldes konkurentidega.

Tugevate külgedena toodi sagedamini välja kvalifitseeritud tööjõu olemasolu, hea asukoht, ainulaadse turuniši olemasolu (konkurentide puudumine), kogemused antud tegevusvaldkonnas, hea mikrokliima töökohal, hea äriidee, koostööpartnerite olemasolu, kvaliteetsed tooted ja teenused, tundus klientide seas, püsiklientuur, uus ja korralik tehnika, loominguiline kollektiiv, paindlikkus, rahvusvahelisus, selge visioon ja sihikindlus ([Lisa 1](#)).

Lisaks organisatsiooni tugevatele külgedele kaardistati ka organisatsiooni nõrku külgi. Vastajatelt küsiti, kas viimase aasta jooksul on organisatsiooni arengut takistanud mingid sisemised või välised tegurid.

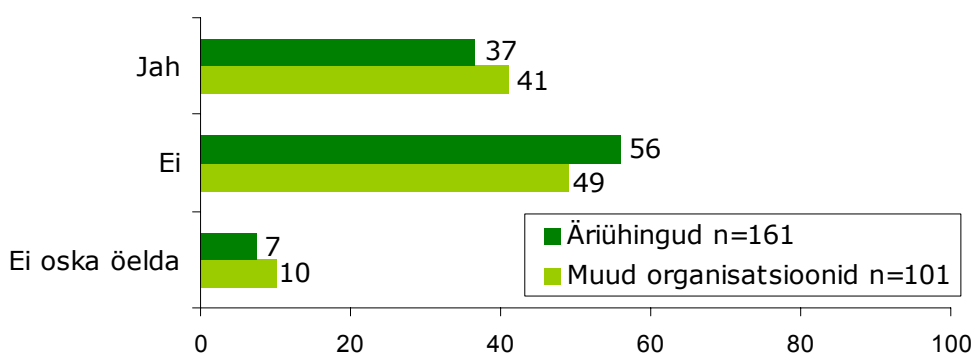
34% äriühingutest ning 46% muudest organisatsioonidest tunnistas, et viimase aasta jooksul on organisatsioonis esinenud sisemisi probleeme, mis on olulisel määral takistanud organisatsiooni arengut (Joonis 34). Selliste probleemidena nimetati näiteks finantsprobleeme (rahaliste vahendite piiratus, töötajate madal palk, vähene riiklik toetus, piiratud võimalused investeerida), ideede puudust, isikutevahelisi lahkkelisid, juhatuse vahetumisest tekkinud üleminekuprobleeme, kaardi volavust, töötajate madalat kvalifikatsiooni ja ruumipuudust. (Lisa 1).

Joonis 34 Kas organisatsioonis on viimase aasta jooksul esinenud arengut takistavaid sisemisi probleeme (%)

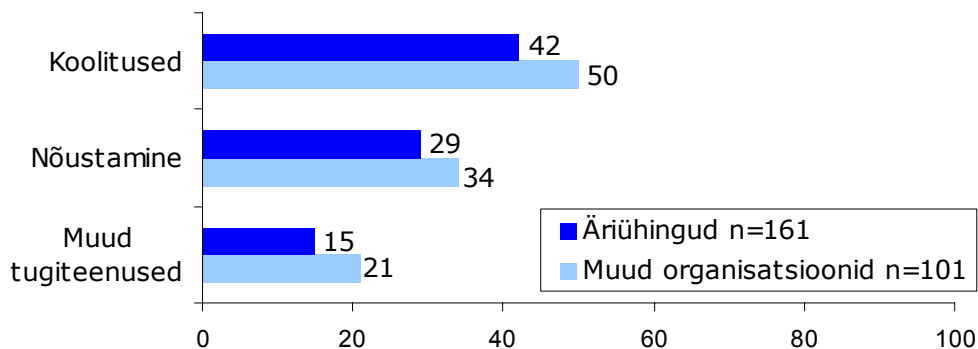
37% äriühingutest ja 41% muudest organisatsioonidest ütles, et organisatsiooni arengut on viimase aasta jooksul takistanud välised tegurid (Joonis 35). Selliste teguritena nimetati näiteks sobivate tööruumide puudust, ettevõtluse tugistruktuuride (nt. Elektrivõrk, transport) puudusi, vähest välist finantseerimist (Euroopa Liidu toetused, riiklik poliitika), hindade tõusu, investeerimisvõimaluste vähesust, koostööpartnerite vähesust, kvalifitseeritud tööjõu puudust tööjõuturul, kohaliku omavalitsuse vähest initsiatiivi, ning turu piiratus (seetõttu tihe konkurents) (Lisa 1).

Joonis 35 Kas organisatsiooni arengut on viimase aasta jooksul takistanud välised tegurid (%)

Ettevõtjatele pakutavad tugiteenused varustavad teda täiendavate teadmiste ning oskustega, mis võivad kaasa aidata organisatsiooni arengupotentsiaali realiseerimisele. Palusime vastajatel hinnata, millised tugiteenused oleksid nende organisatsiooni arengupotentsiaali realiseerimiseks vajalikud, ning seejärel täpsustada, millise valdkonna tugiteenused neid kõige enam huvitavad.

Joonis 36 Vajadus täiendavate teenuste järele (%)

Koolituse järele tunneb vajadust 42% äriühingutest ning pooled MTÜ-dest ja muudest organisatsioonidest (Joonis 38). Eelkõige ollakse huvitatud arvutialastest, erialastest, finantsalastest (raamatupidamine ja finantsjuhtimine), seadusandluse teemalisest (õigusalased), turundusalastest, ning meeskonnatöö- ja juhtimisalastest koolitustest (Lisa 1).

29% äriühingutest ning 34% muudest organisatsioonidest tunneb huvi nõustamisteenuse vastu. Sagedamini tunneb vajadust finantsnõustamise, juriidilise nõustamise, psühholoogilise nõustamise, ning raamatupidamisalase nõustamise järele.

Muudest tugiteenustest huvitub 15% äriühingutest ning 21% muudest organisatsioonidest. Selliste tugiteenustena nimetati näiteks rendihindade alandamist ning riiklikke tugiteenuseid (Lisa 1).

Järgmiste aastate peamiste arengueesmärkidena nimetati suurema turuosa hõivamist ja müügitulu suurendamist, toodete ja teenuste kvaliteedi tõstmist, koostööpartneritega suhete loomist ja säilitamist, uutel tegevusaladel töö alustamist, ettevõtte laiendamist (rohkem tööjõudu, suuremad ruumid, tootmismahu suurendamine), laienemist väljaspoole Tartut, praeguse taseme säilitamist, investeerimist seadmetesse, keskkonnasõbralikkuse suurendamist, töötajate kvalifikatsiooni tõstmist jm (Lisa 1). Vähesed organisatsioonid ütlesid, et soovivad praegust tegevust piirata või tegevuse lõpetada.

8 Vastajate kommentaarid küsimustikule ja Tartu Linnavalitsusele

Vastajate tagasiside küsimustiku ja kogu uuringu kohta oli väga vastuoluline. Oli nii neid, kes pidasid küsimustikku asjakohaseks, kui ka neid, kes arvasid, et küsimused olid liialt pealiskaudsed ning ei anna seetõttu terviklikku pilti Tartu Loomemajandusest.

"Küsimustik konkreetne ja selge loominguilistele ettevõtjatele." – Naine (69), osaühing.

"See küsimustik näib ainult klaaskuuli pealispinda kriipivat ja selle kasu võib olla ainult mõnele ametnikule, kes saab kuhugi aruandelahtrisse panna linnukese "Tehtud!" Ja muidugi suhteliselt kerge sissetulek teostajale." – Mees (62), osaühing

"Kardan, et antud küsimustik annab liiga üldise tulemuse ning ei too esile just meie organisatsiooni probleeme." – Naine (34), MTÜ

Mõned vastajad arvasid, et küsimustiku sõnastus oli liialt formaalne ning ei sobi seetõttu loomega tegelevate organisatsioonide kaardistamiseks.

"Loome-elu kaardistamine nõuaks käsitlemisel vähem turumajanduslikku terminoloogiat ja enam võimalusi hinnata emotsionaalseid aspekte nagu pühendumus, kutsumus, ande olemasolu, kunsti püsiväärtused jne.jne." – Mees (69), MTÜ

Tehti ettepanekuid küsimustiku täiustamiseks ning juhiti tähelepanu praeguse ankeedi puudustele.

"1 töötajaga firma puhul oli mitmele küsimusele raske vastata." – Naine (43), osaühing

"Asukohavalikuga seotud küsimused võisid paljude vastajate puhul osutada tähendusetuks. Arvan, et kultuuriorganisatsioonide asutajate seas on väga vähe neid, kes otsustavad kõigepealt asutada organisatsiooni ja hakkavad seejärel kohta valima." – Mees (28), MTÜ

Paljud vastajad tundsid huvi uuringu tulemuste vastu.

"Kus avaldatakse küsitluse tulemused ja mis nendega ette võetakse?" – Naine (65), osaühing

"Loodame, et saame ka tagasisidet." – Naine (36), aktsiaselts

Paljud vastajad soovisid uuringu läbiviijatele lihtsalt edu ning lootsid, et nende vastustest on ka reaalselt abi.

"Täname omaltpoolt küsimast! Edu!" – Naine (27), MTÜ